

KONFERENCA OBČINSKE ORGANIZACIJE ZMS V CELJU USPEL PREGLED PLODNEGA DELA

Preteklo soboto je bila dvajseta redna konferenca občinske organizacije mladih v Celju. Konferenca so se udeležili delegati iz mladinskih aktiv in iz interesnih organizacij, ki vključujejo mladino. Prisotni so bili tudi predstavniki iz bratskih mest Cuprije, Zrenjanina in Tuzle, ki so bili še posebej toplo pozdravljeni. Razen tega pa so bili na konferenci prisotni: predsednik CK ZMS Janez Kocjančič, politični sekretar ObK ZKS in član IK CK ZKS ing. Andrej Marinc, predsednik ObSS Berni Strmčnik, predsednik ObO SZDL Janko Zevart, podpredsednik ObS Janez Kovačič in še vrsta tovarišev, ki so pred-

stavljali celjske in druge delovne in ostale organizacije.

Delegati in gostje so dobili že pred konferenco gradivo, med katerim je imelo nedvomno posebno mesto tudi poročilo, v katerem so mladi v vodstvu občinske organizacije zelo konkretno in kritično hkrati ocenili delo v preteklem obdobju in trenutno situacijo. Po uvodnem referatu predsednika Staneta Seničarja se je razvila izredno živahna razprava, v kateri je sodelovalo 31 diskutantov. Poudariti je potrebno, da je bila velika večina razprav izredno tehtna in kvalitetna in je dokaj jasno opredeljevala mlade do osnovnih vprašanj v naši današnji družbi. Opaziti je bilo veliko zavzetost in pripravljenost, da bi preko aktivnega in samoupravnega odnosa reševali osnovna vprašanja in tako dosegli osebnostno in družbeno perspektivo. V razpravi sta sodelovala tudi Janez Kocjančič in ing. Andrej Marinc. Tovariš Kocjančič je najprej poudaril dejstvo, da je celjska

občinska organizacija med najboljšimi v Sloveniji in da meni, da dosedanje delo in pa razprava na sami konferenci zagotavljata učinkovito in kvalitetno delo v prihodnjem obdobju. Spregovoril je še o nekaterih osnovnih nalogah mladim, predvsem pa je poudaril odgovornost Zveze mladine za delo na interesnih področjih.

Nadaljevanje na 4. strani.

42 ODLIKOVANJ BORCEM PREKOMORSKIH BRIGAD

V počastitev 22. decembra in 25-letnice ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade je bila v torek popoldne v dvorani Narodnega doma slovesnost, na kateri je predsednik celjske občinske skupščine, Zdravko Trogar izročil borcem prekomorskih brigad 42 odlikovanj, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike.

Vtem, ko sta Karel Čretnik in Dušan Brglez dobila orden zasluge za narod s srebrnim vencem, je bilo 31 nekdanjih članov prekomorskih enot odlikovanih z medaljo za hrabrost, 9 pa z medalje zasluge za narod.

Na slovesnosti, katere sta se udeležila tudi nekdanji komisar pete prekomorske brigade tov. Hrovat in politični sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov v Celju, inž. Andrej Marinc, je spregovoril in čestital nekdanjim borcem prekomorskih brigad predsednik občinskega združenja borcev NOV, Jože Jošt.

mb

POČASTITEV GRANIČARJEV

Predsednik mozirske in podpredsednik žalske občinske skupščine, predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter delovnih kolektivov iz obeh občin so ob praznovanju dneva JLA in 25-letnice ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade obiskali in pogostili večje število graničarjev v Zgornje Savinjski dolini.

Graničarje so obiskali v planskem domu v Logarski dolini, zatem pa se pomerili v šahu in streljanju z zračno puško. V šahu je zmagala ekipa graničarjev, medtem ko so bili v streljanju najuspešnejši člani ekipe občinske uprave.

Pripadniki JLA so v okviru praznovanja pripravili v sodelovanju s podružnično šolo v Solčavi svečano akademijo. Ta, skoraj tradicionalna prireditev, že nekaj let zapovrstjo navdušuje občinstvo, ki je tudi minulo nedeljo napolnilo dvorano v Solčavi.

ez

»Socialna« zmešnjava?

V zadnjem času je veliko razprav, ki se sučejo okrog finančnih problemov socialnega zavarovanja. Za zmanjšanje deficita smo sprejeli različne ukrepe; da bi potrošnje povsem uskladili z možnostmi, pa bodo verjetno potrebni še nadaljnji ukrepi.

Morda bi med take ukrepe lahko šteli tudi neko okrožnico celjske komunalne skupnosti socialnega zavarovanja. Okrožnica je ba- je tako formulirana, da dopušča dvoumne razlage; dogaja se namreč, da zdravstvene ustanove izven območja te komunalne skupnosti njene zavarovance — bolnike, ki začasno bivajo drugod in iščejo zdravstvene usluge, kratkoma odklanjajo, češ: prinesite potrdilo, da bo vaš komunalni zavod plačal stroške. Pri tem pa je ba- je v okrožnici črno na belem, da priznava komunalna skupnost socialnega zavarovanja storitve v višini, ki veljajo v zdravstvenih zavodih na njenem območju.

Vprašujemo, kaj je važnejše: ali papirnat odnos zdravstvene ustanove do bolnika ali človek in njegovo zdravje? Kako si je mogoče nekaj, kar je razumljivo, razlagati tako ali drugače in ne samo tako kot dopušča edina možnost? Če okrožnica zares ni dvoumna, je vsakršna odklonitev bolnika skrajno nehumana in neodgovorna, saj ima lahko v najslabšem primeru tudi najhujše posledice. Nič manj neodgovorno pa seveda ne bi bilo, če bi kdo postal morda v fizičnem smislu žrtev kakšnih nejasnih administrativno jezikovnih formulacij.

Doslej znani primeri v Mariboru in Ljubljani vsakor dajejo misliti in nas prepričujejo v spoznanju, da bomo morali slej ko prej najti zdravilo zoper brezdušnost zlasti tam, kjer bi jo najmanj pričakovali.

oh

ŽEBLJICA

Ko so pred nedavnim razpravljali o ukinitvi oddelka za kontrolo deviznega poslovanja pri SDK in prenosu poslov v Maribor ali Ljubljano, so bila mnenja v delovnih organizacijah enotna: skoraj povsod so namreč izražali nezadovoljstvo sprito tega, da utegne takšen ukrep prizadeti podjetja s potnimi stroški. A se je vendarle našel tudi zastopnik večjega celjskega podjetja, ki se je izprsil: Kar dobro, podjetje mi bo vsak teden dalo na razpolago avto, dobil pa bom tudi dnevnice. Tako je prav! Zakaj bi le varčevali?

oh

25 LET NAŠE ARMAD DELEŽ JLA V IZGRADNJI DEŽELE

Pred petindvajsetimi leti je naša armada zrasla iz potreb vseh narodov Jugoslavije in vsakega posebej, da bi izbojevali svojo nacionalno neodvisnost in ustvarili novo socialistično družbo. Narodno osvobodilna in revolucionarna borba v naši deželi je imela nacionalni značaj za vse naše narode in hkrati splošno jugoslovanski značaj. Poprej brezpravni narodi so videli v svoji vojski garancijo svoje jutrišnje svobode in enakopravnosti. To je dalo trajni pečat tudi našim oboroženim silam in od tod je zrasla nerazdružljiva povezanost armade z ljudstvom.

Takšen značaj armade je omogočil nenehno povečevanje učinkovitosti oboroženih sil v vojni, širjenje splošne narodno osvobodilne vojne in veliko odlično moč. To z drugimi besedami pomeni, da je morala biti naša armada v vojni, da bi lahko uspešno opravila svoje poslanstvo, najupornejši in najdoslednejši pobornik bratstva, enakopravnosti in enotnosti naših narodov, hkrati pa tudi vojska vsakega naroda posebej.

Vsi narodi naše dežele so v NOB gradili našo armado kot svojo oboroženo silo. V času formiranja Prve proletarske brigade je štela naša armada 80.000 borcev, ob koncu težke in surove vojne, po zmagoslavnih bitkah, jih je imela 800.000, kar pomeni desetkrat več v treh letih in pol! To je lahko dosegla le revolucionarna in ljudska armada.

V vsem povojnem obdobju so bile enote armade, njeni pripadniki, staršine itd. vedno tam, kjer je bilo najbolj potrebno, da bi skupaj z delovnimi ljudmi prispevali svoj delež k preobrazbi dežele. Sodelovali so pri obnovi, gradnji mladinskih prog, pomagali ljudem ob elementarnih nesrečah — vsepovsod kot graditelji in čuvarji ljudske imovine. Njihova pomoč v najbolj kritičnih trenutkih ni nikoli zatajila in nič ni bilo težko ali nemogoče, kadar je bilo izpričati solidarnost, ljubezen do domovine in ljudi ter požrtvovalnost, ki to ljubezen potrjuje.

Številke so včasih videti suhoparne, toda v času, ko naša armada slavi 25-letnico svojega obstoja, najoprijemljiveje ilustrirajo njene napore in delež v mirni socialistični graditvi dežele.

Inženirske enote so v preteklih 20 letih opravile delo v vrednosti 110 milijard, samo letos pa 11 milijard 116 milijonov starih dinarjev.

Vojno gradbeništvo zaposluje danes okrog 20.000 delavcev z okrog 1.500 inženirji in tehniki. Pri graditvi komunalnih objektov, kot so vodovodi, kanalizacije, elektroinstalacije in po-

dobno je s svojimi materialnimi in tehničnimi sredstvi sodelovalo v najrazličnejših krajih širom po domovini. Gradbeno operativna, ki ima danes 12 podjetij, ustvarja bruto produkt v višini 100 milijard starih dinarjev. Od tega odpade okrog 40 odstotkov na dela za civilne potrebe in na dela v inozemstvu — v Etiopiji, Libanonu, Kambodži, CSSR, Gvineji, Zambiji in drugod. Stopnja mehaniziranosti in tehnične opremljenosti je za 15 odstotkov večja od jugoslovanskega povprečja.

mov, 11 hotelov, 11 osnovnih in srednjih šol; od začetka vojne do 1963 pa komunalne objekte v vrednosti 3 milijarde dinarjev.

Če bi k vsemu temu dodali še vrednost opravljenih del v kmetijstvu, ki jo v zadnjih petih letih cenimo na 470 milijonov dinarjev, in vrednost deleža v istem času v obrambi pred elementarnimi nesrečami v višini 2 milijardi 400 milijonov dinarjev, pomeni, da so pripadniki armade, ne upoštevajoč inženirske enote, v zadnjih petih letih sodelovali pri delih,

Vojna industrija je lani sodelovala na civilnem trgu s preko 200 finalnih proizvodov v vrednosti več kot 200 milijard starih dinarjev. Danes je udeležena v zunanji trgovini s preko 30 milijoni dolarjev. Podjetja vojne industrije so zgradila 12 družbenih do-

vrednih 18 in pol milijard starih dinarjev!

Vse te številke dovolj zgovorno pričajo o pomenu in vlogi naše armade in ji dajejo še prav posebno obelodetje ob praznovanju njenega velikega jubileja.

(NA — TANJUG)

ZLATO V LESTENCU

OBCINSKO SODISCE NA
SLEDI VELIKEMU
PREKUPČEVANJU

Občinski preiskovalni sodnik Bojan Planinšek zaključuje preiskavo v zvezi z zlatniki, zlatino, urami, denarjem in tujo valuto, ki so jo preiskovalci odkrili v lestencu stanovanj Toma Ivankovića iz Celja. Odkrite dragocenosti in denar imajo skupno vrednost okoli šest milijonov starih dinarjev in vsi dokazi dosedanje preiskave dokazujejo, da gre za veliko prekupčevanje z dragocenostmi.

(Nadaljevanje na 3. strani)

»Si za en šnops?«
»Niti ne.«

»En ti ne bo škodoval, meni pa po večerjani večeru kar prija.« Pomel si je roke in me zapustil. Med čebljanjem kanarčka se je iz kuhinje zaslišalo ropotanje loncev. Znova je prišel nazaj.

»Kavo sem pristavil. Veš, do treh zjutraj smo praznovali. Takšna praznovanja me najbolj

FRANC ROJŠEK - JAKA

prizadenejo. Preveč me spominja na tisto obdobje, ko sem bil še »aktiven«.

— Toda za vas ne moremo reči, da ste v pokoj, saj opravljate še vrsto funkcij.

»Drži, zdaj sem skoraj manj doma kot pa prej, ko sem bil v uniformi. To je bila zame tudi sreča, kajti jaz v bistvu nisem nikoli občutil tisti prehod, ko se nenadoma zaveš, da ne veš, kam s sabo. Ze prej sem bil izvoljen v nekdanjo skupščino okrajja, zatem občine, katere odbornik sem še sedaj. Veš, težko je po tolikih letih, ko si doživel ves razvoj, z njim rasel, reči, zdaj pa greš.«

— Vi ste bili eden izmed najstarejših komandantov, mislim glede na to, da ste toliko let »komandiral« v enem kraju.

»To tako za gotovo ne bi rekel, ker sem 14-krat selil družino. Drži pa, da sem bil v Celju vrsto let.«

FRANC ROJŠEK ali kot ga Celjani poznajo — general Jaka je v resnici general major v pokojju. Rodil se je v Slapah pri Ljubljani 12. junija 1914. leta. Vrsto let je

bil komandant celjske garnizije. Tu je stopil tudi v pokoj.

Sedel je pred mano, ta visokorasel mož mladostnega obraza in obujal spomine. Od takrat, ko je kot fante z očetom oral, pozneje, ko je kot komandir čete dvainštridesetega jurišala na graščino v Dobu, kjer mu je Italijan zagnal granato pod noge, da ga je kar spodenilo s zidu z več kot štiri-desetimi majhnimi drobeli v nogah, zatem o tem, kako je bil še pozneje trikrat ranjen in o tem, kako je bilo pred leti. O razvoju Armade, o delu borcev, General major Franc Rojšek — Jaka je narodni heroj in nosilec Spomenice in povelja Narodnega heroja.

»Veš, vsa ta odlikovanja, vse to mi pomeni mnogo. To tembolj, ker mi je utrdilo prepričanje, da sem imel pravičen odnos do ljudi, da ni vse samo v povelju: MIRNO. Na mestu vojno ... Nas borcev je vedelje manj, čez leta ne bo nikogar, ki bi lahko povedal kakšno tovarštvo in odnosi so bili med nami v času borbe. Ne gre tu za neko popularizacijo, temveč le za to, da bi sedanje, mlajše ljudi opozorili, da ni vse samo materialna dobrina. Naš standard se je vsetil med ljudi, da drug drugega več ne poznajo.

Človek se ne sme obnašati, kot da bi boga za brado zagrabil. Nikoli te ne sme biti strah dela. Poleg tega, kar sem v Celju, vidim na raznih sestankih vedno iste ljudi. Čujte, ljudje, pa kaj smo že res tako daleč, da nekateri ne briga več nič, kar se dogaja okrog njih? Da je za njih dovolj že, če imajo diplomo, ker se vedno gledamo preveč na diplomo in ne na to, kar kdo naredi.«

Nekoliko se je razvnel, ugasnil cigaretu in izpil skodelico kave. Nekaj časa sva bila tiho.

»Tako je to, ti si mlad. Nas starih je vse manj, da bi vam povedali, kako je bilo nekoč. Ne zato, da bi solili pamet, ne brate, temveč, da ostanemo v mejah skromnosti. Pogledj, meni pravijo: tebi je lahko, ko dobivaš plačo še posebej kot heroj. Povem pa ti, da mi tisti tisočak, ki ga na mesec dobim za herojstvo, ne pomeni zdaleč toliko kot samo priznanje. Razumel. Ni vse denar.«

Nani

PISMA

PISMO IZ ČAKOVCA

V zvezi s fotografijo dečka, ki smo jo objavili 9. tega meseca, nam je tovariš Viktor PERSA poslal tole pismo:

»Dragi tovariši!
Danes sem redno prejel vaš čustven list dne 9. decembra in v njem prebral članek, naj se javi, katerega fotografija je objavljena. Fotografija datira iz 1. julija 1945. Osebo sem bil prisoten, ko so istega dečka pretepali trije drugi dečki, ki so nosili puško, obešeno na vrvi. Ko sem opazil, da ga nameravajo resno preteptati (lahko bi ga morda celo ubili), sem preprečil nadaljnji pretep. Mladi pretepači so kričali nanj, da je ustaš in da ga bodo ubili. Rekel sem jim, naj ga pustijo pri miru, saj ni mogoče, da bi bil otrok v teh letih ustaš, (kar

je videti tudi iz fotografije). Tedaj je prišel neki partizan, ki naju je oba z motorjem peljal v komando partizanske enote v Celju. Dečka sem pustil tam, sam pa nadaljeval pot. Tistega dne so me namreč odpustili iz bolnišnice v Topolšici, kjer sem se zdravil, ker sem bil ranjen.

Vsekakor bi me osebno zelo zanimalo, če bi bili toliko ljubeznivi, da bi mi kaj več povedali o tem dečku — kolikor seveda razpolagate s kakšnimi podatki. Hvaležen vam bom.

Če bi vas še kaj zanimalo, prosim, da mi sporočite na naslov, pa vam bom to, kar vem, zelo rad povedal.

K pismu prilagam izrezano fotografijo in besedilo.

Tovariško vas pozdravljam in vam hkrati želim SREČNO NOVO LETO 1967 z željo za nadaljnji napredek našega časopisa.

VIKTOR PERSA
ZP Čakovec
Sajmišče 25

Tovarišu Viktorju Perši se iskreno zahvaljujemo za sporočilo in prav tako za novoletno voščilo. Morda bo njegova informacija pomagala najti sled za fantom, ki je danes seveda že v letih — kolikor ni iskanje sploh brezupno. O njem namreč ne vemo nič več kot to, da je 1945. leta prišel v Celje čakat starše, ki bi se naj vrnili iz taborišča.

Pričakujemo, da nam bo morda še kdo sporočil kakšne podrobnosti.

VOJAKI ČESTITAJO

OBLAVLJAMO TRI pisma naših rojakov, ki nosijo zdaj vojaško suknjo. Vsem se pristočno zahvaljujemo za čestitke in najlepše želje. Zdaj prepuščamo besedo njim:

Javljamo se iz makedonskega mesta Resen, kjer služimo JLA. Želijo bi, da izročite vsem obča-

nom in bralcem celjskega tednika naše čestitke. Vsi smo fantje s celjskega področja, nazdravljamo pa s tole zdravico:

Zdravica!

Želja naša je le ena, da se kmalu vrnemo med vas, kdor sposoben je med nami v ponos je vsakemu in čast.

Leto in pol ne mine hitro, mnogokrat je resen naš obraz, vmes dopuste vsi dobimo, takrat obiščemo vse vas.

Zdaj kozarec v roke vzemite, se na fante nas spomnite, Novo leto v veselju proslavite, veselite se in pijte.

Ivan Rajh, Bohorč Slavko, Pečnik Berti, Mirko Znidar.

Sem v vojaški suknji in to da leč od doma v Kolašinu v Črni gori. Vsak dan berem v časopisih novice iz Slovenije, vendar pogrešam novice iz svojega kraja

iz Savinjske doline. Zato Vas prosim, da mi začnete pošiljati vaš list na naslov in mi pošljete položnico, da poravnam naročnino. Hkrati bi vas prosil, da v vašem listu sporočite vsem znanecem, prijateljem in sorodnikom, da jim želimo srečno, veselo in zdravo leto 1967 in to ZDRAVKO ZAGOZEN, VILI KUKEC, PA TUDI VSI OSTALI CELJANI, KI SLUŽIJO TUKAJ VOJASKI ROK. Tudi vam, spoštovani urednik, želimo mnogo uspehov v poslovnem in privatnem življenju!

Vaš list preberem od prve do zadnje vrstice, kajti v njem najdem veliko novic iz svojega domačega kraja. Prosim vas, sporočite, da pozdravljam vsa dekleta, starše in prijatelje. Vsem želim srečno in veselo novo leto, z mano pa čestitajo tudi vsi slovenski fantje, ki služijo vojaški rok v Petrinjah.

Jože Građišnik

BESEDA »KADER«

izgublja svoj mit

Ob sporočilu izvršnega komiteja CK ZKS o tem, da je treba obravnavati načela kadrovske politike v sklopu procesa preobrazbe Zveze komunistov, sem se spomnil nekaterih razprav o problemih naše kadrovske politike. Besede »kader« se je v preteklosti oprijel nekakšen mit, ki nas je spremljal do današnjih dni. Sele zdaj, ko marsikje tudi že v praksi snujemo nova načela demokratične kadrovske politike, načela, ki klijeje iz vloge Zveze komunistov, kot idejno-politične, ne več oblastvene sile, izgublja mit svojo prejšnjo veljavo. Toda to je proces, ki ni kratkotrajen in zato novo ozračje »nemontirane« izbire ljudi za funkcije ne nastaja čez noč.

Kadrovska politika je bila doslej predvsem stvar središča zato so tudi »kadri« bili nekako posvečeni, izdvojeni ločeni od drugih ljudi, ki so bili samo »potrošniki politike«. Zakaj? Menim, da je takšna kadrovska politika ključ iz vloge Zveze komunistov, ki je bila deklarativno sicer neoblastniška, samoupravna, medtem ko je bilo v praksi povsem drugače. Do IV. plenuma CK ZKJ sta šli z roko v roki obe težnji — samoupravna in birokratsko-etatsistična. Po eni strani smo deklarirali vlogo Zveze komunistov kot idejne sile, po drugi strani pa so se v tej isti zvezi ohranjale stare kadrovske in druge.

Naloga kadrovske politike v razmerah, ko postaja Zveza komunistov tudi v praksi idejna sila, je, da postavlja in ospreja nova merila, merila, po katerih je pri izbiri ljudi za funkcije pomembno predvsem njihovo stališče, znanje in sposobnost za uresničevanje koncepta in pripravljenost zavzemati se zanj samo javno, po demokratični poti. To se pravi, da morajo merila, po katerih je bil najvažnejši staž, zaslug in podobno, stopiti v ozadje. Tega pa ne smemo napačno razumeti. To ne pomeni, da zasluge niso pomembne in da jih puščamo vniemar. Ne morejo pa zasluge odtehtati konservativnega stališča birokratizma, samovolje itd.

Doslej smo pogostokrat izbirali ljudi, in to na zelo pomembne druž-

bene funkcije, ki so sicer imeli velike zasluge, a so se zavzemali za zelo konservativna stališča in za nedemokratične metode njihovega uveljavljanja. V novih razmerah se morajo merila kadrovske politike oblikovati javno in ljudi več ne smemo deliti na tiste, ki so »kadri«, in na one, ki to niso. Lahko pa delimo ljudi po njihovih stališčih, po sposobnosti, po demokratičnosti in po podobnih merilih. Takšna delitev povsem v skladu z novo vlogo Zveze komunistov, samo mora biti javna in demokratično argumentirana.

To seveda ne pomeni, da je treba prepustiti izbiro ljudi za pomembne družbene funkcije stihiji. To bi bila druga skrajnost, nič manj škodljiva od tiste v preteklosti, ko je bila usoda v rokah posameznih funkcionarjev, ki so razporejali »kadre« po starih, klasičnih merilih. Ako rečemo kadrovska politika, potem mislimo na sistematičnost in organiziranost, ki vključujeta ne le izbiro ljudi, temveč tudi njihovo vzgojo. Toda kadrovska politika mora biti javna, takšna, da javnost lahko zmeraj ocenjuje, kaj je bilo dobro in kaj slabo. Tudi pri deprofesionalizaciji ne gre toliko za zmanjšanje plačanih političnih funkcij, kakor mislijo nekateri, temveč gre predvsem za nove metode dela, kot so kolektivno vodstvo, pritegovanje širšega članstva itd. Zmanjševanje plačanih funkcij je lahko rezultat novih metod dela, večje aktivnosti članstva.

Doslej smo razumevali vrednost vodstev preveč hierarhično. V procesu preobrazbe Zveze komunistov in vse družbe bi morala postajati vodstva, denimo občinski komiteji, odbori itd., vse bolj sestavni del članstva. Vloga vodstva torej ne bo v tem, ker ima tako in tako oblast, temveč v tem, da so v njem ljudje, ki so po načelu delitve dela prevzeli določene zadolžitve — zdaj eni, potem spet drugi, odvisno od nalog in zahtev. Funkcijo je treba defetizirati tako, da ne bo vzbujala strahospoštovanja, temveč da bo vredna resničnega spoštovanja, zaupanja in strpnosti.

ROGASKA SLATINA SE VSE BOLJ SIRI IN SPREMINJA IZ NEKDANJEGA ZDRAVILSKEGA KRAJA S STRNJENIMI HOTELI V MESTO Z ARHITEKTONSKO SODOBNO UREJENIMI NASELJI. POSNETEK PRIKAŽUJE DEL NOVEGA STANOVANJSKEGA NASELJA.

V TEM TEDNU

BO IZVRŠNI SVET UMAKNIL USTAVKO? Konec tega meseca se bosta sešla oba zbora republiške skupščine, pristojna za obravnavo in sprejetje zakona o določitvi najvišje stopnje prispevka za zdravstveno zavarovanje. Ta zakon je bil povod za odstop izvršnega sveta, medtem ko so bili resnični vzroki globlji. Ako bosta oba zbora sprejela predlog zakona o najvišji stopnji prispevka, bodo s tem odpadli razlogi, zaradi katerih je odstopil izvršni svet.

PREKINITEV DELA — SPOPAD MED BIROKRATIZMOM IN SAMOUPRAVLJANJEM. Veljko Vlahovič, član predsedstva CK ZKJ je v pogovoru s predstavnikom Leskovec v SR Srbiji odgovarjal tudi na vprašanja o vzrokih prekinitve dela. Vlahovič je odgovoril, da so prekinitve dela v večini primerov prizorišče spopada med samoupravljanjem in birokratizmom. Misli je na tiste prekinitve, do katerih pride, ker so se

dolgo kopičili problemi, dokler niso prekipeli. Sele prekinitev je prisilila okostenele birokrate, da so v trenutku rešili vse tisto, kar se je prej kopičilo leta in leta.

OBCINSKA KONFERENCA ZK. Na deseti plenarni seji CK ZK Bosne in Hercegovine so govorili o možnosti, da bi bila občinska konferenca najvišje telo ZK v občini. Razpravljali so tudi o tem, da bi se morale organizacije ZK čimprej otresti stare prakse, da so nekritično sprejemali nekakšne modele organizacije in načina dela »od zgoraj«.

POMOČ VIETNAMU. Jugoslovanski koordinacijski odbor za pomoč Vietnamu je pod vodstvom dr. Pavla Gregoriča pozval vse Jugoslovane, naj zbirajo prispevke za pomoč borcem za osvoboditev Južnega Vietnama. Odbor je te dni poslal nekaj pošiljk zdravil in krvne plazme Nacionalni frontji za osvoboditev Južnega Vietnama, ki se ji bo prav sedaj steklo šesto leto obstoja. — Tudi v Sloveniji so začeli zbirati prispevke za borce Južnega Vietnama. Pričakujejo, da se bo akcija razrasla v široko, vseljudsko podporo osvobodilnemu gibanju Južnega Vietnama.

SILVI V SLOVO

Na častni listi NEPOKLICNIH IGRALCEV, KIV ZADNJIH SEZONAH STALNO SODELUJEJO PRI CELJSKEM GLEDALISCU, objavljeni v Filipičevi slavnostni številki Gledališkega lista za prvo predstavo v celjski gledališki hiši 1953., je bila tudi SILVA CVAHTE. V vrste celjskih gledališnikov je stopila pred petnajstimi leti kot »razigrana Tilka« v Meškovi drami »Pri Hrastovih«, decembra 1951. Tu so jo ocenili za zelo uporabno igralko. In tako od tedaj ni bilo nobene Gombačeve uprizoritve mladinskih iger, pri kateri bi Silva, zahvaljujoč svojemu igralskemu veselju, svoji podobi in toplini glasu, ne nastopila (Desetnica Alenčica, Snelguličica, Robinson ne sme umreti itd.), pozneje tudi pri Ljudskem oziroma Delavskem odru — pred dobrimi desetimi leti kot prigrček Peg v »Peg srček moj«.

Začela je kot četrtoletnica ekonomske šole. Prof. Milena Stifter-Vrščnikova je tisto leto v šolskem Letnem poročilu kot poverjenica mladinske organizacije pohvalila kulturnoprosvetno delo na šoli, ki »da je bilo precej razgibano«. ... Med temi navdušenci za kulturno-umetniško delo je bila tudi Silva. Ni bila ena tistih, ki jim pravimo duša skupine, ne, toda bila je tista, brez katere ni bilo popolnega nastopa, predvsem pa ne občutene pesmi...

Ko smo dajali na Ljudskem odru ljubeznivo »Peg«, ki jo je — kakor že povedano — predstavila Silva Cvahtetova, nam je pisal prevajalec tega gledališkega dela prof. Osip Sest, da je »Pegica, ta mala revica reševala potek in razvoj gledališkega aparata v nekdanji ljubljanski Drami«. Isto je bilo s Silvo; tudi ona je s svojimi solističnimi nastopi »reševala (beri bogatila) naš ljudskoprosvetni program. In še to nam je svetoval prof. Sest: »Pišite in zapišite, kajti stvari ne smejo iti v pozabljenje!« — Da, tudi taka stvar ne, kakor je bila Silva Cvahte! Za zgled mladim in v zahvalo za njen nesebičen in ljubeč prispevek v kulturnoprosvetnem življenju mladih pred desetimi, petnajstimi leti.

G. G.

ZABELEŽENO ZA VAS

O smreki in jelki

PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU • PO SVETU

V teh dneh imamo na trgu smreke in jelke. Medtem ko so smreke, rekel bi, apolitična drevesa, so jelke ideološko opredeljene. Na zunaj jih je težko razlikovati, zato prav lahko pride do pomote: da namreč kdo namesto smreke dobi jelko ali narobe. Takšna zamenjava je lahko zlasti nerodna, če neposredno prizade ne prepričanje. Nekdo reče: »kak teden prej, preden delamo jelke, kupi jelko, a se izkaže, da so mu dali smreko. Če ima prepričanje, je lahko v veliki zadregi. Sicer pa jo lahko deponira tudi kak teden dni prej; poskrbeti je treba le za viago, da smreka ne bi spremenila barve in postala politično brezbarvna.

Da bi kak tovariš dobil svežo in ravno smreko, mora na trg še pred službo, kajti znano je, da zgodnja jutranja svežina in tema smreki prija — za jelko pa pravzaprav ni važno in jo lahko nosi-

mo tudi podnevi. Smrekico, ki se kasneje spremeni v jelko, skrbno povije z vrstico in jo nese tesno ob sebi, da obvaruje izpadanje iglic. Pri tem se morda izogne jutranjega prometa, kajti kdor bi lahko zadel v smrekico in jo poškodoval. V primeru, da tak tovariš, ki je sicer prepričan, navsezgodaj koga prestraši s smrekico, lahko z ideološkimi argumenti izpodbi antiprepričanje, da ne nosi jelke. Reče torej, da je že nekaj dni iskal jelko in se mu jo je šele danes posrečilo najti, kajti na trgu da so skoraj same smreke.

Zatorej bi kazalo nekaj ukreniti. Da ne bo kak tovariš v dvomu, ali je dobil smreko ali jelko, bi na trgu jasno opredelili oziroma odtujili smreke od jelk. Kaj je bolj preprosto kakor to, da ta prodajalec prodaja samo smreke, oni pa samo jelke!

Kozorog

odporniškega gibanja in šest let južnovietnamske narodnoosvobodilne fronte.

Ameriški agresorji pa ne slišijo nič in pošiljajo še vedno nove vojske v nesmiselno smrt, z bombami zasipujejo nedolžno prebivalstvo, ubijajo starce in otroke in počno grozodejstva, kakršna ves svet obsoja že od zaključka druge svetovne vojne. Kam vodi vse to? Upoštevajmo še obrobno Kitajsko in njeno pripravljenost, da ob najmanjši priložnosti sproži znamenje za preplah in spusti svoje milijone boja lačnih na bojišče? Kdo v svetu je še moder dovolj, da bi preprečil novo katastrofo? Ni ga posameznika in prav zato je tolikanj bolj nujno, da svobodoljubni in miroljubni narodi vsega sveta sporazumno in človečansko posredujejo, ker bodo le s takšno solidarnostjo mogli obvarovati človeštvo pred novo svetovno morijo.

Ob šestdesetletnici generalnega sekretarja CK KP SZ Leonida Brež-

njeva mu je prezidij vrhovnega sovjeta ZSSR podelil naziv heroja Sovjetske zveze in ga odlikoval z redom Lenina. Ugled Leonida Brežnjeva je v Sovjetski zvezi vedno bolj očiten in četudi sprva ni bilo videti, je danes vendarle čutili rahlo nagnjenost sovjetskega ljudstva, da časti svoje veličine.

Novi zahodnonemški kancler Kurt Kiesinger dokazuje vedno bolj glasno, da nima nobene zveze s Hitlerjem niti z njegovim nekdanjo politiko, toda mnogi mu očitajo, da je njegov vzpon zelo podoben vzponu nekdanjega diktatorja, četudi združena s sodobnimi okoliščinami.

V Indoneziji so se rešili vseh glavnih krivcev nekdanjega upora, a zdaj vse kaže, da so se osti uperile proti predsedniku Sukarnu. Zunanji minister Malik je namreč zahteval preiskavo, ki bi naj ugotovila, v koliki meri je bil predsednik Sukarno osebno udeležen v upor, študenti v Djakarti pa vedno bolj pogosto terjajo, naj predsednik Sukarno odstopi.

NAŠE GOSPODARSTVO V PRIHODNJEM LETU Kaj bodo prinesle spremembe

Na področju gospodarjenja v prihodnjem letu nas čaka vrsta težav in problemov. Skupni imenovalec pa je stabilizacija in odprtost jugoslovanskega gospodarskega prostora.

Ta dva ključna, medsebojno povezana cilja, pogojeta okvir ekonomske politike (ekonomska politika kot bolj elastična forma zamenjuje letne planje) v letu 1967. Glavni gospodarski ukrepi, naštetih ne moremo vseh, so predvsem tiste: zagotoviti stabilnost nacionalne valute, reforma socialnega zavarovanja, sistematska ureditev financiranja, izobraževanja in kulture, zakonska ureditev investicijske politike in napor za zmanjšanje nezaposlenosti. Poseben del ekonomske politike pa je in bo usmerjen na področje integracijskih procesov,

pod katerimi razumemo vse večjo delitev dela in koncentracijo kapitala kot največje rezerve v našem gospodarskem potencialu. Ker se razpolaganje z materialnimi sredstvi vse bolj decentralizira, postavljajo ekonomska politika, bančni sistem kot nosilec iniciative pri nujnem združevanju sredstev na osnovi principov samouprave in ekonomskega računa. Ti predpisi, ki stimulirajo združevanja v okvirih nacionalnega gospodarstva, vključujejo tudi ukrepe za stimulacijo v mednarodni delitvi dela. V kreditni politiki pa je najvažnejše, da bo kreditna sposobnost omejena na možnost samofinanciranja trajnih obratnih sredstev.

Ob upoštevanju gornjih ukrepov predvidevajo, da bosta v letu 1967 družbeni proizvod in narodni dohodek v naši občini porasla za 7-9%. Velik delež pri tem bomo imele nove kapacitete Cinkarne, Aera in Etola, temu moramo dodati še izboljšave v organizaciji dela ter vpliv zaposlenosti za 1%. Porast produktivnosti za približno 7% predstavlja istočasno okvir za gibanje osebnih dohodkov.

Poseben problem bodo v prihodnjem letu obratna sredstva. Gledano z vidika občine so na tem področju dokajšnje rezerve. Gre predvsem za nujnost hitrejšega izterjevanja računov in spravljanja zalog na optimalne količine. Trenutno celjsko gospodarstvo angažira pri kupcih skoraj 26 milijard in v zaloga približno 42 milijard starih dinarjev. Ne glede na to, da so tu velike rezerve, pa bodo nekatere delovne organizacije postavljene pred velike težave.

Urejeni devizni in zunanje trgovinski režim pomeni eno bistvenih izhodišč pri politiki cen. S sprejetjem reforme smo namreč maksimirali imperativa stabilizacije nujno proces »odmrzovanja«, ki pa bo zaradi imperativa stabilizacije nujno vezan na možnost ekonomske intervencije na tržišču. To pa pomeni, da delovni kolektivi ne morejo in ne smejo videti rešitve vseh svojih problemov v sprostitvi cen, ker administrativno maksimiranje v globalu zamenjamo z blagovnimi intervencijami.

Novo leto nam bo prineslo tudi revalorizacijo ošvornih sredstev, kar pomeni večjo udeležbo amortizacije v ceni proizvodne in istočasno zmanjšanje narodnega dohodka. Bistveni pomen revalorizacije je v tem, da bomo lažje in bolj realno ocenili poslovne uspehe. Delitev dohodka na osebne dohodke in sklade pa bo zato doživela določeno korekcijo.

Leta 1967 se bo zaposlenost predvidoma povečala za 1%, kar je približno raven aktivnega prirastka. To pomeni, da bo nezaposlenost ostala resen problem tudi v prihodnjem letu. Temu moramo pristopiti z velikimi osebnimi naporji v delovnih organizacijah. Nezaposlenost

ni problem samo nezaposlenih, marveč je to problem vseh. Okoliščina, ki je bila v zadnjem letu močno prisotna, je tehnokratsko odpuščanje delovne sile, ko smo za vsako ceno iskali »notranje rezerve«. Srednjeročni programi predvidevajo glavno področje zaposlovanja v terciarnih dejavnostih. V Celju bo to težko vsaj v bližnji prihodnosti, saj terciarne dejavnosti ne razpolagajo z akumulacijo, ki bi omogočala odpiranje produktivnih delovnih mest. Zato moramo v letu 1967 povečati zaposlenost predvsem v industriji in istočasno iskati možnost denarne intervencije v terciarne dejavnosti, da bi bil ta perspektivni sektor zmožen produktivnega zaposlovanja.

Ingac Krumpak

OBRAČUN DELA CELJSKIH EKONOMISTOV PRESKROMEN INTERES ZA DRUŠTVENO DELO

Na nedavnem občnem zboru celjskega društva ekonomistov je poročal dosedanjí predsednik dipl. oec. Aleksander Hrašovec o delu, uspehih in neuspehih v zadnjih dveh letih.

Društvo je priredilo za svoje članke vrsto strokovnih predavanj in ekskurzij, ni pa uspelo pri prizadevanju za debatne strokovne večere svojih članov, ob vedno novih in aktualnih gospodarskih dogajanjih. Tudi obisk klubskih prostorov v Kocbekovi ulici je bil tako minimalen, da je upadni odbor te prostore, kjer bi se naj shajali gospodarski delavci Celja in celjskega področja, začasno opustil. Tudi pri izdajanju društvenega glasila »Gospodarske informacije« so precejšnje težave. Manj morda finančne narave, kot pa v pomanjkanju avtorjev-sodelavcev. To dejstvo nekoliko čudi, saj je na celjskem področju že lepo število ekonomistov, ki bi lahko mnogo koristnega napisali iz svojega področja dela. Vendar kaže, da se število društvenih delavcev (ne samo v tem društvu) stalno manjša, ali pa včasih mislimo, da morajo vedno in povsod biti le eni in isti, ki opravljajo društvena, s tem pa tudi družbena dela.

V zelo razgibani razpravi so navzoči (večina je bila odstotnih), a je bilo kljub temu število navzočih največje v primerjavi z zadnjimi leti) dali mnogo koristnih predlogov in pobud za bodoče delo. Tako sta predsednik skupščine občine Celje Zdravko Trogar in sekretar občinskega komiteja ZKS ing. Marinc opozorila na pomembne naloge celjskih ekonomistov tudi na domačem področju, zlasti še v času, ko uresničujemo načela gospodarske reforme. Društvu sta pri tem delu

obljubila vsa potrebno pomoč in podporo.

Občni zbor pa je imel tudi svoj strokovni del. V njem sta predavatelja iz Ljubljane imela referat o »Tržni raziskavi v našem gospodarstvu«. Tako v referatu kot tudi v razpravi je bila podčrtana nujnost spoznavanja in uporabe te pri nas

še mlade veje ekonomike. Tudi na tem področju ne bo uspeha, če se dela ne bodo lotili strokovnjaki in dokler ne bo v podjetjih prodrla spoznanje, da ni pričakovati uspeha na tržiščih, ki jih dovolj ne poznamo.

Ob zaključku so izvolili nov upravni in nadzorni odbor.

POŽIGALEC SI JE SODIL SAM

VARNOSTNI ORGANI SO MINULI TOREK ODGRNILI ZAVESO MISTERIOZNIH POŽIGOV V TRNOVLJAH IN OKOLISKIH VASEH, KI SO VEČ MESECEV RAZBURJALI PREBIVALSTVO. STIRIDESLETNI STANISLAV VRECAR, DOMA IZ ZADOBROVE 73 PRI CELJU JE V ZAPORU PRIZNAL, DA JE PISAL ANONIMNA PISMA UPRAVI ZA NOTRANJE ZADEVE V CELJU IN IZOBESAL PLAKATE. V NOCI OD SREDE NA ČETRTEK (21. DECEMBRA) JE PET MINUT PRED POLNOCJO V ZAPORU NAREDIL SAMOMOR.

SLAVKO NEMANIČ, preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Celju, je večeraj sklical tiskovno konferenco, na kateri je novinarje seznanil z uspehom varnostnih organov, ki so v tej najboljše akcijski na našem področju končno odkrili najverjet-

nejšega osumljenca požigov na področju Trnovljah in okoliskih vasi.

Na osnovi podatkov, ki so jih v minulih mesecih zbrali varnostni organi, je okrožno sodišče uvedlo postopek poizvedbe zoper STANISLAVA (Nadaljevanje na 8. strani)

Zmanjšan primanjkljaj

Ko je skupščina komunalne skupnosti socialnega zavarovanja na zadnji seji obravnavala poslovanje sklada za zdravstveno zavarovanje, je ugotovila, da se je primanjkljaj v oktobru zmanjšal na 61 milijonov starih dinarjev. To se je zgodilo zato, ker so v tem obdobju hitreje naraščali osebni dohodki in skladno z njimi tudi prispevek, ki se steka v sklad zdravstvenega zavarovanja.

Če se bo to gibanje nadaljevalo, lahko pričakujemo ugoden zaključek, žal, pa je treba ugotoviti, da naraščanje osebnih dohodkov v zadnjem času ni toliko rezultat boljše gospodarjenja, kot se vedno

močnih inflacijskih teženj. Primanjkljaj pa se je zmanjšal tudi zato, ker so močno omejili potrošnjo pri nekaterih izdatkih. Kljub temu pa so pri nekaterih — nadomestilih za boleznine, za čas nosečnosti in poroda nesreč in podobno — presegli planska predvidevanja.

Clani skupščine so na tej seji obravnavali tudi predlog prilagoditve finančnega načrta za letošnje leto dejanskemu stanju. Rebalans so sprejeli s pogojem, da se v zaključnem računu točno izkažejo razlike med planiranimi postavkami in končno realiziranimi. Menili so namreč, da je treba razlike upoštevati, saj bo le tako mogoče realno planirati za prihodnje leto. Razpravljali so tudi že o tem in čeprav so poudarili, da se v socialnem zavarovanju še predvidevajo spremembe, so zaenkrat sprejeli predlog načrtovanja dohodkov in izdatkov sklada za zdravstveno zavarovanje, ki predvideva za 82 milijonov 200 tisoč novih dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Osnovni prispevek za zdravstveno zavarovanje je v predračunu predviden za 6 odstotkov, dodatni prispevek za zdravstveno zavarovanje pa z najvišjo mejo predpisane stopnje — to je s 25 procenti od zbranih sredstev z osnovnim prispevkom za zdravstveno zavarovanje. Da bi izdatke čim bolj prilagodili realnim možnostim, so sprejeli tudi nekatere omejitve, kot na primer prispevek za zdravila, ki določa, da bo odslej zavarovanec za vsako izstavljeno zdravilo moral plačati dva nova dinarja. V glavnem so vsi izdatki za prihodnje leto izračunani na podlagi sedanjega stanja, ponekod so celo zmanjšali zneske.

Ena najpomembnejših zahtev skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja pa je ta, da je treba pri vseh izdatkih zagotoviti skrajno štednjo, kajti predvidene omejitve bo mogoče realizirati samo ob resničnem prizadevanju vseh, ki lahko kakorkoli vplivajo na potrošnjo.

ABRAHAM V BOLNIŠNICI

Pred dnevi so imeli v celjski bolnišnici svečanost, na kateri so počastili petdesetletnico rojstva ravnatelja celjske bolnišnice primarija dr. Ivana Kopača-Pavčka. Ob tej priložnosti je o jubileju spregovoril docent dr. Janko Lesničar. Iz njegovega govora povzame mamo bistvene točke.

Ob prihodu v ustanovo je jubilat postavil načelo, da se spominimo petdesetletnice ljudi v kolektivu, ki so ves čas uveljavljali geslo: »Ne le, kar mora, kar more, to mož je storiti dolžan! In zdaj je prišel njegov dan.

Ivan Kopač se je rodil v Novem mestu, kjer je preživel mladoletje in maturiral. Leta 1935 se je vpisal na medicinsko fakulteto v Ljubljani, doštudiral pa je pozimi leta 1941 v Beogradu. Zatem je prišel v novomeško bolnišnico, kjer je stažiral in volontiral, večidel na kirurškem oddelku, ki ga je tedaj vodil celjski primarij dr. Steinfelser. Kot svobodoljubni človek se je dr. Kopač vključil v delo OF. Skupno z dr. Steinfelserjem sta že v prvih vojnih letih nudila medicinsko pomoč in zaščito ranjenim partizanom. Septembra 1943 je dr. Kopač odšel v partizane in deloval kot zdravnik kirurg v XIV. udarni diviziji, s katero je doživel njeno slavno pot.

Po končanih borbah na Stajerskem je postal upravnik in organizator partizanskih bolnišnic v severno-zahodnem predelu Sta-

jerske, ki so imele kapaciteto okoli 300 ležišč in jih še danes poznamo kot »Pavčkove bolnišnice«. Za delo v NOV je prejel dr. Kopač več odlikovanj, med njimi tudi red za hrabrost in red za slug za narod ter pohvalo komande IV. operativne cone. V slovenjegraškem muzeju pa je

ohranjen njegov instrumentarij, med drugim skalpel, ki so ga skovali po njegovih navodilih v pohorski kovačnici.

Ko so po osvoboditvi za silo obnovili močno izropano Topolšico in jo uredili kot vojno bolnišnico, je bil dr. Kopač imenovan za upravnika specialne pljučne bolnišnice. Poleg upravnih zadev se je hkrati specializiral pri šefu-zdravniku dr. Mirku Karlinu, za operativno kolapsno terapijo pa se je usposobil pri primariju dr. Tomažu Furlanu.

Sredi leta 1948 so ga imenovali za ravnatelja bolnišnic za TBC v Novem Celju, kjer je s svojo organizacijsko in strokovno sposobnostjo uspel spremeniti nekdanji azil za neozdravljive bolnike v ustrezno sodobno bolnišnico, ki je imela skoraj tristo ležišč. Sprva je bil sam, a pozneje si je pridobil še dva sodelavca, ustanovil je tudi oddelke za otroško tuberkulozo, ki je bil skoraj deset let edini v Sloveniji.

Kot ftiziolog je jubilat strokovno rasel v okoliščinah, ko je antibiotična era oblikovala novo patologijo ftiziologije, ta pa nov tip specialista te vrste. Svoje specifične sposobnosti je dr. Kopač še formalno dokazal na specialističnem izpitu, ki ga je leta 1951 opravil z odliko.

Svoje delo in izkušnje je dr. Kopač zapisal tudi v številnih strokovnih sestavkih, ki so jih objavile številne strokovne revije.

Uspel pregled plodnega dela

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tovariš ing. Marinc pa je v svoji razpravi govoril o delu občinske organizacije v preteklem letu, o nalogah v delu s specializiranimi organizacijami, o aktivnosti mladih v proizvodnji in samoupravi, o kulturni problematiki, še posebej pa se je zadržal pri vprašanju odnosa do ZK. Poudaril je tudi, da je prepričan, da bo ZM, razbremenjena dileme, ki je že dlje časa prisotna, ali naj Zveza mladine obstoja ali ne, lažje in učinkoviteje reševala svoje osnovne naloge pri vzgoji, izobraževanju, v proizvodnji in samoupravi ter pri delu na interesnih področjih.

Na konferenci so podelili šestnajst mladinskih plakete za njihovo nesebično in požrtvovalno delo med mladimi v preteklem letu. Te plakete so dobili: Lojze Borinc, Tone Bornšek, Ivo Brglez, Lea Črepinšek, Tone Goršič, Mihajlo Jovanovič, Pavle Božič, Franc Kavka, Lojze

Krupošek, Marica Pasarič, Stane Pezdevšek, Rudi Rovin, Mirko Trebičnik, Zvone Hudej in Stefan Zvižej.

Mladi so bili tudi enotni v obsodbi ameriške vojne v Vietnamu in so poslali Jugoslovanski ligi za mir, enakopravnost in prijateljstvo med narodi v Beogradu naslednjo brzojavko:

»Občinska konferenca ZM v Celju, ki zaseda 17. 12. 1966, enotno obsodja početje ZDA v Vietnamu. Globoko smo razočarani, ne samo nad vlado ZDA, ki je vodja barbarskih metod in agresivnih akcij v Vietnamu, temveč tudi nad tistim delom prebivalstva ZDA in drugih, ki to intervencijo podpirajo. Vzgojeni v duhu in miru in mednarodne solidarnosti bomo izkoristili vsako priložnost za podporo vietnamskemu narodu, saj smo prepričani, da se bori za tisto, kar je najpomembnejše in največje za človeka: svoboda,

neodvisnost in človeško dostojanstvo.«

Povemo naj še to, da je bila konferenca zelo dobro pripravljena in da je brezhibno potekala tudi v organizacijskem pogledu:

V nov Občinski komitej ZM so bili izvoljeni: Bojan Bevc, Tone Bornšek, Ivo Brglez, Tone Goršič, Anica Hladin, Zvonko Hudej, Mihajlo Jovanovič, Zvonka Krebs, Lojze Krupšek, Nace Krumpak, Zvonko Perlič, Rado Plauštajner, Jože Repar, Boris Rosina, Lojze Sajovic, Ivan Senegačnik, Stane Seničar, Dagmar Suster, Ivanka Štor, Jože Volfand in Jelka Tovornik. V nadzorno komisijo pa: Marinka Drogenik, Marinka Knaflec, Stefka Kovač, Metod Urlep in Jože Zupancič. —ter

TOKRAT MANJ O KOMUNALI

V zadnjih desetih dneh je bilo na območju občinske skupščine Celje več konferenc krajevnih organizacij Socialistične zveze. Kot je ob takih priložnostih običaj, so povsod govorili o delu članov te najmnogičnejše organizacije v preteklem obdobju, izvolili nova vodstva in sprejeli tudi nekaj sklepov za delo v prihodnjem obdobju. Medtem ko bomo o ugotovitvah drugih konferenc še poročali, objavljamo danes samo nekaj najpomembnejših sklepov konference članov krajevnih organizacij Socialistične zveze Dolgega polja.

Glede na to, da je ena najpomembnejših akcij prihodnjega leta, priprava in izvedba volitev v predstavniške organe, so člani krajevnih organizacij Dolgega polja to nalogo zapisali med prve svoje dolžnosti. Zavzeli so se za čim popolnejšo izbiro kandidatov, ki bo zagotovila, da bodo na odgovorna mesta odborov in poslancev prišli res najboljši

sposobni ljudje. S tem v zvezi pa bodo organizirali tudi široke javne razprave o problemih domače krajevnosti, da bodo volivcem omogočili, da čim bolj neposredno vplivajo na odločanje v občinski in republiški skupščini.

Ker organizacijo Dolgega polja še dokaj bremenijo organizacijske težave, bodo v prihodnjem obdobju izvolili poverjenike tudi tam, kjer jih doslej ni bilo, smotrneje bodo izkoristili družbeni prostor in se tesneje povezali z ostalimi družbeno političnimi organizacijami na terenu.

V živahni razpravi, v kateri je sodeloval tudi predsednik občinske skupščine Celje Zdravko Trogar, tokrat niso toliko govorili o običajnih komunalnih problemih, temveč predvsem o delu hišnih svetov, mladini, najodločneje pa so poudarili, da bi odborniki morali pravilno tolmačiti probleme svojega območja občinski skupščini, volivcem pa ne zavajati z meglenimi obljubami, ki jih ne bo mogoče realizirati. Tovariš Trogar je ocenil delo krajevnih organizacij Socialistične zveze na Otoku zelo pozitivno. Dejal je, da je za uspešno delo pogoj sodelovanje vseh občanov, hkrati pa je nakazal tudi nekaj najbolj aktualnih problemov v občini.

GOSTOVANJE JAZAVCA

Celjska Delavska univerza je v torek ponovno povabila v Celje satirično gledališko skupino Jazavac iz Zagreba, ki je maloštevilnim Celjanom predstavila nov program, za katerega je napisal tekst Vladimir Novak in mu dal naslov: V četrtek napol odprto napol zaprto (naslov je parodija na znano mesečno TV-oddajo zagrebskega studia). Satirični tekst je obravnaval predvsem problematiko zagrebskega TV-studia in njegovih oddaj, v veliko manjši meri pa občo jugoslovansko problematiko. Tako je razumljivo, da je tekst na nekaterih mestih deloval pri gledalcih medlo, kar je povsem razumljivo, saj gledalci le niso v podrobnostih seznanjeni s problemi, ki tarejo zagrebski TV-studio in njegove delavce. Mnogo bolj so bili sprejeti tisti odlomki kabareta, ki so obravnavali tudi Celjanom znano problematiko. O samem programu ne bi mogli več kaj dosti govoriti. Nekaj posrečenih domislic, solidna izvedba in odlično zapeti šansonci bi bilo vse, kar bi se dalo povedati o sinočnjem gostovanju.

Vsekakor je bil višek večera in celotnega gostovanja nastop znane in priznane zagrebske šansonjerke Lade Kos, ki se je na glasbenem področju uveljavila predvsem kot imenitna interpretatorka tistih šansonov, ki jih je tako izvrstno interpretirala nepozabna Edit Piaf. Lada Kos je zapela pet najbolj poznanih šansonov iz repertoarja velike francoske šansonjerke. Odlikuje je predvsem lepa barva glasu, ki je zelo podobna glasu Edit Piaf, veliko vživetje v interpretacijo pesmi in precejšen glasovni razpon.

Priznati moramo, da si Jazavca še želimo videti v Celju. Vendar si pri prihodnjem morebitnem gostovanju želimo samo enega: da bi ob zadostni in resnično učinkoviti reklamni prišlo v dvorano več ljudi, kot sinoči, ko se je zbralo v dvorani Narodnega doma približno šestdeset ljudi, medtem ko je popoldanska predstava sploh odpadla zaradi premajhnega obiska. Celjanj stalno negotujemo in se jezimo, da v Celju ni zabavnih prireditev. Takrat, ko so, so pa dvorane prazne. Škoda, marsikaj zanimivega gre mimo Celjanov. Ta škoda velja tudi za zadnje gostovanje zagrebskih gostov, ki so se predstavili kot enovit in uigran ansambel, katerega odlikuje precejšnja mera entuziazma in prizadevnosti.

T. Vrabl

KONFERENCA SZDL V CELJU

V tem tednu bodo krajevnih organizacij Socialistične zveze v celjski komuni nadaljevale svoje letne konference. Tako se bodo v štirih zbrali k obratnemu delu 17. decembra ob 17. uri v gasilskem domu.

V Frankolovem bo konferenca 18. 12. ob 8.30 v prostorih krajevnih skupnosti, medtem ko se bodo v

Smartnem v Rožni dolini sestali 18. 12. ob osmih zjutraj v prosvetnem domu. Prebivalci Dobrove bodo zborovali isti dan, torej 18. decembra, ob 9.30 v bifeju Zupancičev Dobrovi. V Centru v Celju bo konferenca krajevnih organizacij 19. decembra ob 19. uri v Narodnem domu, občani Aljažvega hriba pa se bodo sestali isti dan — 19. decembra ob 18. uri v domu JLA.

Občan naj se konferenci udeležijo v čim večjem številu, saj bo tudi od tega odvisno delo v prihodnjem obdobju.

»Dedek Mraz v Celju«

Celjsko mesto že dobrih štirinajst dni pričakuje dedka Mraza. Stevilne raznobarvne žarnice, okrašene trgovine in okraske, ki pozdravljajo prebivalce celjskega mesta s procelij zgradb, so že pričarale novoletno vzdušje. In vendar bodo osrednje prireditve, s prihodom dedka Mraza šele v dneh med 28. in 30. decembrom. Društvo prijateljev mladine si je letos prizadevalo, da bi mladim in najmlajšim pripravilo

zares lepo novoletno praznovanje. Čeprav se jim prvotni načrt ni v celoti posrečil, bo tudi to, kar so pripravili zdaj, zares prava paša za oči in nepozabni dogodek. Dne 28. decembra bo ob 17. uri obhod dedka Mraza s spremstvom po Gregorčičevi, Kersnikovi, Dečkovi, Mariborski in Aškerčevi ulici do kolo-dvora, nato pa po Prešernovi do trgovskega središča, kjer bo zavil na Tomšičev trg. Tu bo dedek Mraz

pozdravil in nagovoril zbrane otroke, nato pa se bo po Zidanškovi ulici vrnil nazaj do svojega izhodišča pred kino Dom.

29. in 30. decembra bo ob 17. uri na umetnem drsališču v Mestnem parku pravljica igrice Sneguljčica, pri kateri bo sodelovalo 56 celjskih in velenjskih drsalcev in drsalk. Prireditel bo verjetno navdušila obiskovalce, saj je to edinstvena predstava na ledu.

Dedek Mraz bo obiskal tudi šole varstvene ustanove in otroke v krajevnih skupnostih. Nekateri — kot na primer društvo prijateljev mladine iz Otoka — pa so pripravili sprejem celo za tiste otroke, ki ne hodijo v vrtec. V prostorih vrtca Anice Černejeve v Kajuhovi ulici bo v torek, 27. in v sredo 28. decembra ob 16. uri razgovor z dedkom Mracom, na katerega vabijo otroke Otoka I in Lisc prvi dan, drugi dan pa malčke z Otoka II. Enak razgovor bo dedek Mraz priredil tudi v četrtek, 29. decembra in to za malčke z Otoka III in Lave. Vabljeni so otroci od drugega do sedmega leta starosti in seveda tudi njihovi starši.

Več samozaupanja

Minulo nedeljo je bila v Slovenskih Konjicah občinska konferenca zveze mladih. Poleg delegatov iz krajevnih mladinskih aktivov se je konferenci udeležilo le malo družbeno političnih delavcev in predstavnikov delovnih kolektivov.

Mladi so v svoji razpravi po poročilih opozorili predvsem na dva problema. Najprej so poudarjali, da mladina le s težavo uspeva prodreti v razna samoupravna in upravna telesa, zatem pa, da je dejavnost mladih v veliki meri odvisna od pogojev in pomoči drugih družbenih, predvsem pa političnih organizacij.

Predstavnik mladih iz našega največjega usnjarskega kombinata v državi, iz Konusa je poudaril, da je samo v tem delovnem kolektivu od vseh zaposlenih dobra četrtina mladih, od katerih pa je le nekaj v samoupravnih organih. Poleg tega je v tem delovnem kolektivu zaradi majhne pomoči predvsem mlajših članov zveze komunistov nedelavna tudi zveza mladih, ker je preslabotna, da bi se sama lahko zoperstavila vsem negativnim pojavom in si izborila svoj življenjski prostor.

Mladi iz Zreč so med razpravo poudarili, da bi morali najprej razčistiti funkcionalno obliko in pomen zveze mladih ter ji kot taki zatem s skupno pomočjo ostalih političnih organizacij omogočiti in pomagati pri delu. Mladi v Tovarni kovanih izdelkov več ne stojijo ob strani, ko rešujejo aktualne probleme, ki zadevajo vse proizvajalce — tudi mlade. V zadnjem času so sicer uspeli izboriti zaupanje starejših, vendar je ta uspeh preneznaten, da bi bili lahko že z njim zadovoljni. Delegat iz tega kolektiva je poudaril, da se mladinci pa tudi člani drugih političnih organizacij ne morejo strinjati, da bi na primer sedaj ob prehodu na 42-urni delavnik povečali norme direktnim proizvajalcem, kot to nekateri poskušajo.

Delegatka iz Vitanja in pa delegat iz Pristave sta opozorila, da aktivni na podeželju v večini primerov bolje

delajo, kot pa aktivni v strnjjenih naseljih, kljub temu, da imajo slabše pogoje dela. Poleg tega sta apelirala na člane komiteja, da bi naj s skupnimi močmi omogočili mladim, ki ostajajo po končani osnovni šoli na vasi dodatno izobraževanje preko raznih tečajev. Veliko delegatov in pa predsednik skupščine ing. Tavcar, so izrazili mnenje, da so mladi prekritični do svojega dela, da pogosto v tej borbi ob razčiščevanju mnenj prehitro odstopajo ter tako ostanejo na polovico poti. Zato bi morali k reševanju pristopati z več samozaupanja in smelosti.

ČLOVEK, KAJ JE TO?

Sporazumno z vodstvom kmetijske zadruge Laško tokrat še vedno ne objavljamo njihovega odgovora v zvezi s sestavki, ki smo jih natisnili pod tem naslovom, ker skušamo s skupnimi razgovori z vodstvom in upravnim odborom kmetijske zadruge Laško ter predstavniki občinske skupščine Laško najti najbolj ustrezno rešitev zadeve Jurkošek. Redakcija CT

Zborovanje prijateljev mladine

Problemi otroškega varstva le delno rešeni. Gradnja nove šole na Otoku je nujna. Pionirski hišni sveti so se obnesli in zaslužijo posnemanje. Dnevno letovanje v velikih počitnicah uspešno rešuje problem izkoriščanja prostega časa otroka. Tudi zimski rekreaciji in vključevanju otrok v izvenšolske interese dejavnosti je treba posvečati več pozornosti. Med prihodnjimi nalogami izobraževanje staršev in izgradnja otroškega igrišča.

Minuli teden so na Otoku zborovali prijatelji mladine. Ob srednji udeležbi so člani te edine organizacije staršev poslušali poročila o dveh letnem delu odbora, o aktualni problematiki s področja varstva, vzgoje in izobraževanja naših najmlajših ter o prihodnjih nalogah društva. Zaradi vedno večjega priliva otrok so vprašanje otroškega varstva na Otoku le delno rešili. Obstoječe kapacitete v vzgojno-varstvenih ustanovah trenutno sicer zadovoljujejo, bodo pa slej ko prej pretresne. Močno je čutili pomanjkanje varstva dojenčkov. Taka edina celjska varstvena ustanova v Domu Tončke Čečeve zavoljo preoddaljenosti za Otoko ne prihaja v poštev. Treba bo misliti na razbremenitev mater tudi na tem področju varstva.

O gradnji šole v tem novem delu mesta so že veliko razpravljali na sestankih KS, SZDL in v občinski skupščini. Trenutno se šolajo otoski otroci na vseh štirih celjskih osnovnih šolah, oni iz Lisc pa morajo dnevno pešati celo v oddaljene Poljane. Za rešitev perečega vprašanja obstajata dve varianti. Po prvi

bi naj bila lokacija za novo šolo med Ljubljansko cesto in savinjsko železniško progo, nekje v zavrtih Siršetove domačije; po drugi pa bi naj obstoječe gimnazijsko poslopje v Kajuhovi ulici služilo za potrebe nove osnovne šole, medtem ko bi za gimnazijo zgradili novo šolo nekje v centru mesta. Zborovalci so se ogrevali za drugo varianto, ki bi bila zlasti iz prometnovarnostnih razlogov veliko prikladnejša in boljša. V primeru, da bi obveljala prva rešitev, bi morala večina otrok prečkati zelo prometno Ljubljansko cesto, pri čemer bi bilo veliko več pogojev za prometne nesreče, ki jih je pri nas med otroki in odraslimi grozljivo mnogo. Razen tega bi bila šola za Siršetovo domačijo preblizu IV. osnovni šoli, kamor bi bili lahko navsezadnje še nadalje vsolani otroci z Otoka III, če ne za zmeraj, pa vsaj do izgradnje predvidene nove cestne magistrale.

Veliko pozornosti so zborovalci posvetili pionirskim hišnim svetom, ki so zelo verjetno ena redkih posebnosti društvenega delovanja tako v Celju kot tudi v drugih trgih in me-

stih naše domovine. Otroci imajo domala v vseh blokih na Otoku svoje posebne združbe, tako imenovane pionirske hišne svete. Na svojih sestankih, ki jim zmeraj prisostvujejo člani DPM kot mentorji, teče razgovor o lepem vedenju, o redu in disciplini najmlajših, o urejanju okolice ipd. Na ta način se otroci že zgodaj seznanijo s problemi, ki jih je nič koliko v posameznih stanovanjskih skupnostih v ožjem in širšem pomenu besede. V prihodnje bodo uvedli celo tekmovanje med posameznimi pionirskimi hišnimi sveti v navedenih in še drugih disciplinah. Na ta način se naši najmlajši že zgodaj vraščajo v kolektivno stanovanjsko življenje, kar lahko rodi le pozitivne posledice. Uvajanje pionirskih hišnih svetov je vsekakor posnemanja vredno.

Ko so ugotovili, da bo treba posvetiti bližnji zimski rekreaciji in počitniškemu dnevnemu letovanju celjskih otrok v prihodnje še več pozornosti, da je treba slehernega šolobiskujočega otroka vključiti v neko izvenšolsko interesno dejavnost, da bi kazalo nujno izvršiti številno naročnikov na Glasilo DPM in na revijo Otrok in družina ter čimprej pričeti s sistematičnim pedagoškim izobraževanjem staršev, so si zborovalci izvolili nov upravni odbor, ki mu želimo pri koristnem delu obilo uspehov.

D. P.

KRVODAJALSTVO

V Celju: Letos se je za oddajo krvi na transfuzijski postaji v Ceprijavilo iz šolskega centra »Borisa Kidriča« 67 gojenk in gojencev. V znak svojega posebnega priznanja je vodstvo te šole iz svojih sredstev pripravilo mladim krvodajalcem zakusko. Ob tej priložnosti so ob navzočnosti namestnika direktorja Vlada GORJUPA, mentorice mladine Rdečega križa Marije VEBER, mentorja šolske organizacije ZMS Franca MEDVEDA in člana krvodajalske komisije občinskega odbora Rdečega križa razložili zavodnim krvodajalcem velik pomen krvodajalstva in izrekli zahvalo za človekoljubno delo mladincev. Tako zaradi števila krvodajalcev kakor tudi razumevanja vodstva šole za to humano dejavnost je šolski center »Borisa Kidriča« lahko zgled vsem ostalim srednjim in strokovnim šolam na območju celjske občine.

V Vojniku: dne 26. novembra je bila v Vojniku že druga krvodajalska akcija v tem letu. Prijavilo se je 61 krvodajalcev. Pri prvi akciji julija pa jih je bilo 57. Tako je območje Vojnika tudi letos ostalo po številu krvodajalcev najboljše. Za slugo imata predvsem predsednika krajevne organizacije Rdečega križa Majda Lebičeva in tajnica Marija Ribičeva. Omeniti je vredno, da je bil pri obeh akcijah med prvimi krvodajalci predsednik občinskega združenja borcev NOV Celje Jože JOST, ki je tudi sicer redni krvodajalec. Naj si ga vzamejo za zgled vsi tisti, ki se za to humano družbeno dejavnost še vedno premalo zanimajo. Vsem organizatorjem pri krajevni organizaciji Rdečega križa Vojnik in pri ostalih organizacijah, ki so kakor koli pripomogli k opisanemu uspehu, zlasti pa krvodajalcem samim se iskreno zahvaljuje transfuzijska postaja Celje in občinski odbor Rdečega križa Celje.

S seje občinske skupščine žalec

V torek sta v hmeljarskem domu v Zalcu zasedala oba zbora skupščine občine Zalec. Odborniki so med drugim razpravljali o problemih s področja obrti, blagovnega prometa in gostinstva, o problemih varnosti ter o vzrokih tolikšnega števila prometnih nesreč. Zatem so analizirali nekatere probleme, ki se porajajo ob vse večjem številu samoupravnih aktov, ki jih pa delovne organizacije ne izvajajo dosledno. Ob koncu so odborniki sprejeli tudi odlok o priznavalnini in posebni pomoči članom zveze borcev.

V živahni razpravi po poročilu o problemih s področja obrti, blagovnega prometa in gostinstva so odborniki naglasili nujnost uskladitve nekaterih davščin, ki zavirajo širši razvoj določene obrtne dejavnosti. Dogaja se namreč, da nekateri prijavljajo obrtne storitve v drugi občini, kjer so davščine nekoliko manjše. Zato so odborniki predlagali, da bi te davčnine prilagodili drugim občinam.

Med razpravo so ponovno razpravljali o problemih blagovnega prometa. Na področju občine deluje najmočnejše trgovsko podjetje Savinjski magazin, ki pa nima dovolj sredstev za izboljšanje prodajnih prostorov v manjših krajih, kjer poslujejo trgovine na klasičen način v utesnjenih, za trgovino neuporabnih prostorih. Odborniki so ponovno predlagali naj bi domača, predvsem tekstilna industrija v Preboldu in pa tovarna nogavic na Polzeli, odprli lastni trgovini, kjer bi prodajali svoje izdelke. Takšne prodajalne že obratujejo na Polzeli in so dobro obiskane.

Obsotelje je z ureditvijo novih prostorov trgovskega podjetja Jelša iz Smarja pridobilo najodobnejši lokal. Posnetek prikazuje zunanjo ureditev in priprave za Novo leto v Podčetrtku.

Dvojni DEDEK MRAZ

DPM v Laškem ni doseglo popolne enotnosti

Občinska zveza prijateljev mladine v občini Laško je bila namenjena, da bi svečanosti ob letošnjem dedku Mrazu bile bolj mikavne, lepše in bolj bogate, kakor so bile v prejšnjih letih. Svoj načrt so nameravali uresničiti predvsem z obdaritvijo otrok v šolah, otroških vrtcih in krajevnih skupnostih ter jih popestriti z bogatim kulturnim sporedom. Ta načrt bi mogli enakovredno uresničiti v vseh krajevnih skupnostih samo v primeru, če bi se posamezna podjetja odrekla individualnim svečanostim in obdarovanju, temveč bi svoja sredstva namenila v skupen sklad, iz katerega bi financirali kulturno-zabavni program in kupili enakovredna darila za vse otroke. V preteklosti se je namreč nekajkrat primerilo, da so bili nekateri otroci obdarovani dvakrat in celo trikrat, medtem ko nekateri drugi sploh niso dobili nobenega darila.

S preusmeritvijo obdarovanja v šole, vrtce in krajevne skupnosti so hoteli zagotoviti, da bi bili vsi otroci obdarovani enakovredno in da bi bili obdarovani zares vsi. Tega pa nekatera podjetja niso hotela razumeti in so

svojevoljno ostala pri nekdanjem običaju, da bodo otroke svojih delavcev obdarili v podjetju. Dosledno so se v to akcijo vključili samo v Radečah, medtem ko je položaj najslabši ravno v Laškem.

Tako se bo primerilo znova, kar smo tolikokrat v preteklosti grajali, da bodo prejeli nekateri otroci darila dvakrat, da darila ne bodo enakovredna in da bo ostalo verjetno precej otrok — predvsem predšolskih, ki jih sploh ne bo nihče obdaril. Morda bi bil čas, da bi se v nekaterih podjetjih vprašali, ali jim gre za to, da bodo na račun otroškega praznika zviševali svoj ugled, ali jim je več do tega, da bi se naša mladina ne počutila razdeljena v več skupin; v take, ki dobijo dvakrat in v tiste, ki ne dobijo ničesar!

Nagrade SVILANIT

Na zadnji elitni modni reviji celjskega trgovskega podjetja »Moda« je tovarna »Svilanit« iz Kamnika prikazala posebno serijo oblek iz frotirja za poletje 1967. Hkrati s prikazanimi modeli je zaprosila obiskovalce, da so ob tej priložnosti izpolnili posebno anketo. Med izpolnjevalci ankete je — kakor je napovedala že na prireditvah — izžrebala tri praktične nagrade. Izžrebani so bili:

1. ing. Hugo Vastl, Skvarčeva 7, Celje;
2. Marija Majer, uslužbenka, Goriska 6, Šoštanj;
3. Jožica Zupančič, gospodinja, Teharska 27, Celje.

Izžrebanci lahko dvignejo nagrade v poslovalnici »Volna« pri poslovalnici Milošu Zekarju.

ZAMUJENE PRILOŽNOSTI

ZIVAHNE RAZPRAVE NA KRAJEVNIH KONFERENCAH SZDL LAŠKO

V teh dneh so imeli v občini Laško nekaj krajevnih konferenc SZDL, ki so jih ljudje zelo dobro obiskali. Konference so se tokrat tudi dosti manj ukvarjale z organizacijsko problematiko, temveč so se posvetile vsebini dela in življenja. V Brezi nad Laškim so se resno lotili vprašanja pomoči pri gradnji šole. Ljudje so pred časom obljubili dosti več pomoči, kakor so jo do sedaj izkazali. Zaradi tega so obljubili, da bodo pozimi zamujeno nadoknadili, predvsem želijo zbrati zadostno količino lesa.

Dosti več besed in očitkov so izrekli tudi zaradi slabih cest in o pomankanju denarja zanje. Potlej pa se je izkazalo, da so denar imeli, vendar ga zaradi nedejavnosti krajevne skupnosti niso izkoristili.

Enako je bilo z vodovodom, saj so zanj samo ugotovili, da jim je potreben, denar, ki je bil namenjen za vodovod, pa ni bil izkoriščen.

Razmeroma glasni so bili udeleženci konference v razpravi o organizaciji zdravstvene službe, saj je bila ta poprej za prebivalstvo dosti bolj ugodna, kakor je zdaj, ko morajo za vsak primer v Laško. Toda trenutno je drugačnega rešitve nemožna, ker zdravstvena služba nima denarja, četudi si želi, da bi prebivalstvu nudila zdravstveno pomoč kar bolj blizu doma.

Na konferenci v Marija Gradcu so se dotaknili vprašanja elektrifikacije, kajti dvofazno omrežje, ki so si ga uredili pred časom, zdaj zaradi velikega porasta električne potrošnje ne zadošča več. V nekatere

MALA ANKETA

OBČANE V ROGASKI SLATINI SO DOLGO VZNEMIRJALE RAZPRAVE O NOVI SOLI. ENI SO BILI NAMREČ ZA GRADNJO NOVE SOLE, DRUGI TREZNEJŠI, PA ZA DOZIDAVO NOVEGA DELA S TELOVADNICO. RESNICI NA LJUBO MORAMO POVEDATI, DA VSI ZELE NOVO SOLO, VENDAR JE TO V DANIH POGOJIH NEMOGOČE, SAJ BODO MORALI ŽE ZA DOZIDAVO PRISPEVATI TUDI SAMI V OBLIKI SAMOPRISPEVKA DOLOČEN DELEŽ, KI BI PA BIL ZA NOVO ZGRADBO ENKRAT VEČJI. TOKRAT SMO OBISKALI NEKATERE PREDSTAVNIKE DRUŽBENOPOLITICNEGA ŽIVLJENJA V ROGASKI, DA BI ONI POVEDALI SVOJA MNENJA.

VLADO BIRSA, ravnatelj osnovne šole:

»Vsekakor sem za novo šolo, seveda, če bi imeli zanj dovolj sredstev. Toda 600 in še več milijonov niso mačje sloze, zlasti ne, če vemo, da skupščina nima denarja in da moramo za soudeležbo nuditi vsaj polovico sredstev. Z dozidavo novega dela in adaptacijo starega bi pa pridobili dovolj učilnic in ostalih prostorov za specialni pouk. Z dograditvijo telovadnice bo šola tvorila lep, funkcionalen kompleks.«

MAKOŠ KOS, predsednik KO SZDL:

»Te razprave se večjeje že vrsto let. Prepričan sem, da ni občana, ki se ne bi navduševal za novo šolo — toda sredstva? Dozidava in adaptacija bi veljala okrog 300 milijonov starih dinarjev. Že ta vsota predstavlja problem, kajti kako zbrati toliko denarja? Obstojeca šola je bila pred sedmimi leti adaptirana. Vložili smo okrog 50 milijonov dinarjev. Ali upa kdo sedaj to stavbo meni nič tebi nič kar opustiti? Po dozidavi in adaptaciji bi zadostili potrebam za prihodnjih petdeset let ob sedanjih nataliteti. S pridobitvijo novih učilnic in ob spremembi starih v

učilnice za specialni pouk bomo imeli v Rogški šoli, ki bo res funkcionalno in estetsko zadovoljila tudi zahtevnega občana.«

EDVIN KOLESAR, upokojen uslužbenec krajevnega urada:

»Osebnostno sem vedno proti vlaganju denarja v stare stavbe. Ljudje so bili premo obveščeni v vseh teh razpravah, za katero šolo namreč gre. Za ono, nekdanjo gimnazijo bi bilo škoda vsakega dinarja. To pa smo že pred leti adaptirali. Mišlim, da je nujno združiti šole, kajti dve šoli zahtevata dva kolektiva, dvoje uprav, izgubo dragocenega časa prosvetnih delavcev, ki bi nujno morali učiti na obeh šolah... Sem pa med tistimi, ki so za novo šolo. Če ni sredstev naenkrat dovolj, zakaj je ne bi gradili po etapah...«

Ing. LADO TKAVČ, član pripravljene odbora:

»Danes ne moremo več govoriti o tej ali oni varianti. Načrti in nekatere izmere za prizidavo so že narejene, druge pa naročene. Ne delamo si utvar, zato raje malo preračunajmo. Spoznanje je eno samo in to, da ni sredstev za tolikšno investicijo. Osebnostno zagovarjam misel, da bi naj bila ena šola in en šolski kolektiv. Z dograditvijo te šole bo za več deset let rešeno vprašanje prostorov za dvoimzanski pouk. Pozneje, z dograditvijo šol v Ratanski vasi, pa mogoče še kje, bi dvoimzanski pouk odpadel. Želel bi v zvezi s tem poudariti to, da smo v Rogški zaradi interesov določenih posameznikov že marsikaj izgubili. Enkrat končajmo s tem, da ima tristo ljudi tristo predlogov in želja.«

Kreditna banka Celje, podružnica Celjska mestna hranilnica, Celje razpisuje delovna mesta

DVA PRIPRAVNIKA ZA BANCNE POSLE s srednjo ekonomsko šolo

Osební dohodek za pripravnike po pravilniku o osebnih dohodkih.

Prošnje z dokazili o šolski izobrazbi je treba vložiti osebno pri Celjski mestni hranilnici, Titov trg 6. Razpis velja 10 dni po objavi.

rih naseljih so se že dogovorili in začeli akcijo, da bi si napeljali štirifazno omrežje, toda ti dogovori niso bili dovolj enotni in zaradi tega akcija ni bila enakovredno uspešna.

Slabost krajevne organizacije Marija Gradec je predvsem v enostranskem zanimanju za komunalne zadeve, medtem ko se za druga vprašanja, ki jih rešuje njihova skupnost, niso dovolj zanimali. Odločna kritika udeležencev konference je zadela tudi organizacijo kmetijskih predavanj, ki so bila v prejšnjih letih pogostejša in so kmečkemu prebivalstvu nudila ogromno pomoč, zdaj pa teh predavanj skoraj ni več. Odločili so se, da bodo v prihodnje znova pokrsbeli za tovrstna predavanja in tako pripo-

možni, da bi se kmetijstvo bolje razvijalo. Nasprotovali so tudi zasilnim zakolom, ki jih je potrebno opravljati v Celju in so vztrajali, da bi čim več teh lahko opravili v Laškem, saj so bili potem stroški, ki nastajajo s prevozom živine v Celje, dosti manjši.

Na teh konferencah so se udeleženci pogovorili tudi o bližnjih volitvah, za katere zdaj evidentirajo možne kandidate. Na krajevni konferenci SZDL v občini Laško so za Zvezno in Republiško skupščino predvideli tovariša Viktorja Avblja in Jožeta Smoleta, medtem ko so evidentirali tudi več tovarišev in tovarišic za občinsko skupščino, o čemer bomo še itak pisali kdaj prihodnjič bolj podrobno.

T. K.

TV od 25. 12. do 31. 12.

Nedelja, 25. 12.

9.25 Poročila (Ljubljana); 9.30 Na Trški gori — narodno zabavna glasba (Ljubljana); 10.00 Kmetijska oddaja (Beograd); 10.45 Disnejev svet — ponovitev serijskega filma (Ljubljana); 11.30 Tomek in pes — serijski film (Ljubljana); 11.45 Film za otroke (Ljubljana); 12.00 Nedeljska TV konferenca (Zagreb); 12.05 Sportno popoldne in ponavljanje za vas; 16.50 Poročila (Beograd); 16.55 Od Bihača do Jajca — oddaja Pesem v koloni (Beograd); 18.00 Razglasitev najboljšega športnika Jugoslavije — anketa novinarjev (Zagreb); 18.30 Karavana — reportaža (Beograd); 19.05 Ime in priimek — mladinska igra (Beograd); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.45 Cik-cak (Ljubljana); 20.50 TV magazin (Zagreb); 21.50 Zgodbe za vas — serijski film (Ljubljana); 22.15 Zadnja poročila (Ljubljana).

Ponedeljek, 26. 12.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 10.40 Ruščina (Zagreb); 11.40 TV v šoli: Skelet, sestav in delo

Torek, 27. 12.

17.55 Valvazorjev Bogenšerk (Ljubljana); 18.15 Oddaja o morju (Ljubljana); 19.05 TV obzornik (Ljubljana); 19.20 Dedek Mráz prihaja (Ljubljana); 19.30 Pesmi naših mest (Ljubljana); 20.00 Novo leto 1967 (Zagreb); 21.20 Novoletna čestitka (Beograd); 22.35 Novoletne čestitke (Skopje); 23.10 Poročila (Skopje).

Sreda, 28. 12.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 10.35 Angleščina (Zagreb); 11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 15.45 Angleščina — ponovitev (Zagreb); 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev (Beograd); 16.55 Glasbeni pouk (Beograd); 17.35 Poročila (Ljubljana); 17.40 Tik-tak:

Otroške scene R. Schumana (Ljubljana); 17.55 Slike sveta: otroški filmski žurnal (Beograd); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Reportaža (Ljubljana); 19.05 Nekaj novega, nekaj starega — zabavnoglasbena oddaja (Zagreb); 19.30 Mozaik kratkega filma (Ljubljana); 19.50 Dedek Mráz prihaja (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Cik-cak (Ljubljana); 20.35 Mlin na Padu — III. oddaja (Ljubljana); 21.55 Zadnja poročila (Ljubljana).

Četrtek, 29. 12.

9.40 TV v šoli (Zagreb); 11.00 Angleščina — ponovitev (Beograd); 11.30 Glasbeni pouk — ponovitev (Beograd); 14.50 TV v šoli — ponovitev (Zagreb); 16.10 TV v šoli: Vodič po orkestru za mlade ljudi (Ljubljana); 17.35 Poročila (Beograd); 17.40 Tisočkrat zakaj — oddaja za otroke (Beograd); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Na prvem mestu — reportaža (Beograd); 19.10 Rezerviran čas (Ljubljana); 19.40 Cik-cak (Ljubljana); 19.54 Dedek Mráz prihaja (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Aktualni pogovori (Beograd); 21.15 Zabavno glasbena oddaja studia Sarajeva (Zagreb); 22.15 Zadnja poročila (Ljubljana).

Petek, 30. 12.

11.00 Osnove splošne izobrazbe (Beograd); 16.10 Osnove splošne izobrazbe — ponovitev (Beograd); 17.50 Poročila (Zagreb); 17.55 Oddaja za otroke — Sarajeva (Zagreb); 18.25

TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Tiskovna konferenca — TV tribuna (Ljubljana); 19.30 Tam v gozdu ob tabornem ognju — partizanske pesmi (Ljubljana); 19.54 Dedek Mráz prihaja (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Cik-cak (Ljubljana); 20.35 Celovečerni film (Ljubljana); 22.00 Zadnja poročila (Ljubljana).

Sobota, 31. 12.

16.25 Poročila (Zagreb); 16.30 Dedek Mráz — predstava Pionirskega gledališča iz Zagreba (Zagreb); 17.15 Zvit Pejo — lutke (Skopje); 17.35 Kje je, kaj je (Beograd); 17.50 Reportaža (Beograd); 18.10 Vsako soboto (Ljubljana); 18.25 TV obzornik (Ljubljana); 18.45 Dedek Mráz prihaja (Ljubljana); 19.10 Zabavamo se tudi v operi (Ljubljana); 19.40 Cik-cak (Ljubljana); 20.00 TV dnevnik (Beograd); 20.30 Slovenec se smeje (Ljubljana); 21.00 Slovenska narodna glasba (Ljubljana); 22.00 Novoletni spored (Ljubljana); 00.10 Novoletni spored (do 2.00) (Zagreb).

RADIO - CELJE

Nedelja, 25. decembra: 11.00 — napoved časa in programa; 11.05 — razgovor s predsednikom celjske občinske skupščine ob zaključku leta; 11.20 — obvestila; 11.30 — naši po-

sluščalci čestitajo in pozdravljajo; 12.45 — Zvonko Perlić: Novoletna zgodba; 13.00 — zaključna oddaja.

V dneh od 26. do vključno 30. decembra se bo spored celjskega radia začel vsak dan ob 16.00, čestitke poslušalcev bodo na vrsti ob 16.06, celjska kronika okoli 17.10 ter obvestila ob 17.25. Razen tega bodo še naslednje oddaje:

ponedeljek, 26. decembra: 17.35 — športni pregled; 17.50 — filmski spored v 1966. letu; torek, 27. decembra: 17.40 — čestitke za novo leto;

sreda, 28. decembra: 17.40 — iz dela celjske občinske skupščine; 17.50 — iz delovnih kolektivov;

četrtek, 29. decembra: 17.30 — radijski feljton; 17.45 — za veselo razvedrilo — reportaža pred novim letom;

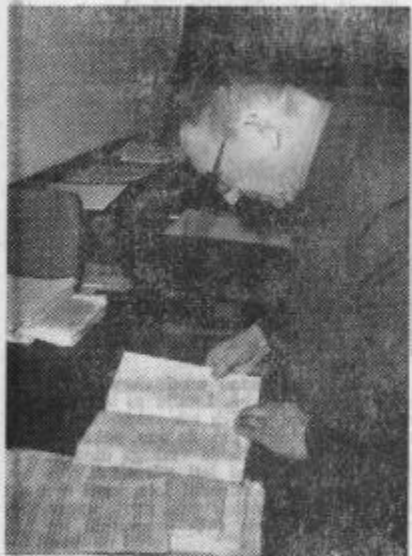
petek, 30. decembra: 17.40 — turistična oddaja; 17.50 — za novo leto.

Kot za silvestrovo tako bo Radio Celje tudi v času novoletnih praznikov ves dan prenašal spored RTV Ljubljana.

Jubilant z mladeniškim poletom

JANKO OROŽEN 75 LETNIK

Leta 1955. je občinska skupščina Celje imenovala Janka Orožna za svojega častnega občana. To priznanje mu je podelila zaradi njegovih velikih zaslug pri zbiranju dragocene zgodovinske gradiva za obsežno pedagoško in prevajalsko delo, skratka zaradi njegovih velikih prizadevanj za ohranitev vsega kar je povezano s celjskim mestom, njegovo okolico in njegovimi ljudmi.

Janko Orožen med delom

V teh dneh je Janko Orožen, profesor in zgodovinar, praznoval 75-letnico. Na slovesnosti pri predsedniku občinske skupščine so jubila-

ntu čestitali najvidnejši predstavniki javnega življenja, ki so se mu tudi zahvalili za vso nesebičnost, skrbnost in skromnost, ki so prav gotovo tri najbolj zveste spremljevalke njegovega polnega življenja.

Janko Orožen se je rodil 10. decembra 1891. leta v Turju nad Hrastnikom. Ko je končal učiteljske v Mariboru in dve leti zatem maturiral tudi na celjski gimnaziji, je do začetka prve svetovne vojne študiral pravo na univerzi v Pragi. Takrat je stopil v jugoslovanski dobrovoljski korpus in se boril na strani zaveznikov proti Avstriji in Nemčiji. Po vojni je študij nadaljeval, toda na modroslovni fakulteti ljubljanske univerze, kjer je leta 1922. diplomiral in hkrati opravil tudi profesorski izpit iz slovenske, zgodovine in zemljepisa. Potem, ko je služboval v Ljubljani in Murski Soboti, je jeseni 1924. leta prišel v Celje. Tu se začne njegovo pedagoško delo. Odtlej, pa do 1954. leta je poučeval več generacij mladih ljudi, vsem je razvil veliko ljubezen do materinske, domovine, vsem se je priljubil s svojo širino, skromnostjo, ljubeznijo. Postal je »atek« in vzdevek, ki združuje vse dobro in lepo, je Janka Orožna za vselej vtisnil v spomin številnih njegovih učencev. Redkokateri pedagog je zbral toliko simpatij mladih ljudi, kot prav Janko Orožen.

Kot zgodovinar je Janko Orožen posebno pomemben za Celje s svojo temeljito »Zgodovino Celja« v treh delih, »Zgodovina Celjske gimnazije«, »Zgodovina celjskega Sokola«, morfologijo o dveh celj-

skih profesorjih — Gustavu Adolfu Linderju in Emilijanu Lilleku. Napisal je še celo vrsto drugih, prav tako pomembnih zgodovinskih del. Med njegovimi pedagoškimi deli je vedno najvidnejše mesto zavela materinsčina. »Materinsčina, kot središče jezikovnega pouka v srednji šoli« in »Materinsčina na naših srednjih šolah« sta osrednji njegovi tovrstni deli, napisal pa je še učbenik češkega in ruskega jezika ter nekaj zgodovinskih učbenikov za nižje razrede srednjih šol. Sem sodi tudi Zemljepis Jugoslavije za 4. in 8. razred srednjih šol. Profesor Orožen je tudi mnogo prevajal iz češčine in ruščine, skupno z R. Savnikom pa je sestavil tudi Vodnik po Celju in okolici, ki ga je močno izpopolnjenega izdal tudi po drugi svetovni vojni.

—0—

Janka Orožna smo obiskali doma. Je namreč »v pokoju«, sredi dela in urejanja svojega najobsežnejšega, življenjskega dela »Zgodovine Celja in okolice«.

»Oh, saj mi je že nerodno, ko toliko pišete o meni«, se je nasmehnil in značilno dvignil roke, »kot da bi se hotel česa ubraniti.« Jaz pa res nisem nič takega, da bi bil vsega tega vršen... Ze, če boste samo notirali moj jubilej, bo dovolj...»

Beseda pa vendarle da besedo in tako sva se znašla v lepem, prijaznem kabinetu, polnem knjig in lepih spominkov, dveh velikih prijateljev Janka Orožna.

»Potem, ko ste dolga leta poučevali na celjski gimnaziji in urejali celjski mestni arhiv, ste se lani odločili za pokoj. Kakšen je pokoj Janka Orožna?«

»Oh, mneva mi med delom. Veste, ta zgodovina Celja bo res pomembno delo. Obsegala bo tri zvezke in najmanj 1500 tiskanih strani. Prihodnje leto bo dokončno urejena. Seveda, vprašanje je, kdo bi jo naj založil. Poleg tega pa se ukvarjam še z zbiranjem gradiva za krajevni leksikon šestih občin — Celja, Laškega, Hrastnika, Sentjurja in Smarja. Končujem tudi zgodovino razvoja ljudske oblasti na teritoriju bivšega celjskega okraja. Drugo pa so manjše, manj pomembne zadeve...«

»Da bi zbrali pomembnejše zgodovinske ugotovitve, ste večkrat morali čez slovenske in jugoslovanske meje. Kakšno je bilo vaše delo v tujini?«

»Res je, žal največ pomembnejših starejših arhivarij z našega območja v Avstriji. Zato me vsako leto pot za nese v Gradec, kjer iščem vse, kar je zanimivega. Ponavadi sem srečal ljubeznive ljudi, ki so radi pomagali; upam, da bo tako tudi v prihodnje.«

»Kakšne pa so želje, ki vas odhajajo ob letošnjem jubileju, če smemo biti spet zelo standardni?«

»No, kaj bi rekel — da bi se moja 75-letnica čim manj cutila, to je pa menda res tisto, kar si najbolj želim...«

In Janko Orožen je ostal med svojimi knjigami, listinami in zapiski, z veliko željo, da bi dokončal tisto, kar je začel in začel še mnogokaj, kar čaka na ljudi, ki ohranjajo zgodovinske vrednote. Zato prisrčnim čestitkam pridružujmo tudi iskreno željo, da bi Janko Orožen v novem in še mnogih drugih letih dodal svojim dosedanjim uspehom še druge in z njimi dopolnil zaslužen sredo in zadovoljstvo.

I. B.

Drama ponovno o Celju

5. januarja bomo imeli v Celju ponovno v gosteh ljubljansko Dramo. Za vezani abonma Slovenskega ljudskega gledališča in izven bodo gostje uprizorili celovečerno dramo angleškega sodobnega pisatelja Bolta »Človek za vse čase«. To je zgodba o znamenitem angleškem humanistu in državniku Thomasu Moru in njegovem uporu zoper samovoljo, protipostavno ravnanje kralja Henrika VIII. Kot katolik je nasprotno razdoru z rimskim papežem. Ko je odbil prisego, s katero bi kot državni kanciler uzakonil Henrika kot vrhovnega poglavarja angleške cerkve, ga je dal kralj usmrtiti. V igralski ekipi se bomo spet srečali s prominentnimi igralci, v naslovni vlogi pa bo nastopil Stane Sever. Režiser je Slavko Jan. Nastopili bodo še Majda Potokarjeva, Vika Grilova, Boris Kralj, Jurij Souček (v alternaciji s Poldetom Bibičem), Jože Zupan in drugi.

jž

S polje študijske knjižnice

S KNJIZNIH POLIC STUDIJSKE KNJIZNICE
Bokan S.: Delo Nikole Tesle. I. Beograd 1950. S. II 3265/171.
Stanković Z.: Narodne pesme u Krajini. Beograd 1951. S. II 3265/175.
Zloković D.: Prilog poznavanja zemljišta Metohije. Beograd 1951. S. II 3265/174.
Vajie B., Mikić O. sadržaju vode i morfinu u jugoslovenskom opiju. Beograd 1951. S. II 3265/173.
Bruneti V.: Hemijske studije o kulturi maku i proizvodnji opijuma u Makedoniji. Beograd 1951. S. II 3265/172.
Filipović M. S.: Zenska keramika kod balkanskih naroda. Beograd 1951. S. II 3265/181.
Ostrogorski G.: Pronija. Beograd 1951. S. II 3265/176.
Daja A.: Ishrana seoskih porodica (Selo Rajković). Beograd 1951. S. II 3265/177.
Mihalović V.: Iz istorije saniteta u obnovljenoj Srbiji od 1804—1860. Beograd 1951. S. II 3265/180.
Petrović D. S.: Strane vrste drveća (egzoti) u Srbiji. Beograd 1951. S. II 3265/182.

JAKA SLOKAN

Pozabljen komunist
Ceravno je huda beseda, jo moram izreči. Zdal ali nikoli! Savinjska dolina je pozabila tudi na vzornega revolucionarja — komunistu Ladka MAROVTA, sekretarja okrožnega komiteja, ki se je zrušil pod rafali nemške zasede pri Vrhovljah v Goriskih Brdih — 13. julija 1944. Bil je sin naprednega savinjskega hmeljarja Mihaela Marovta, po domače Kranjc, iz Podvrha pri Braslovcah. Rodil se je 15. junija 1915 ter po osnovni šoli v Braslovcah in veliki maturi v Mariboru študiral montanistiko (rudarstvo) na tehnični fakulteti v Ljubljani.

Ze pred NOV so ga preganjali zaradi odločnih naprednih izjav in dejanj po navodilih SKOJ in KP. Italijani so ga kot sodelavca OF internirali že leta 1941. Iz taborišča je pobegnil in se priključil partizanom v Goriskih Brdih. Sekretar Okrožnega komiteja KP je postal 4. aprila 1944. Med potjo na partijsko konferenco je padel pri Vrhovljah v zasedo — zrušil se je pod rafali okupatorskih brzostrelk.

Sekretar okrožnega komiteja KP (Brda pri Gorici) — Al. Matelič Takratni župnik v Smartnem — je zapisal v knjigo umrlih: Lado Marovt e Styria (= s Stajerska) — umrl 13. julija — pokopan 14. julija 1944. Skupno še s tremi drugimi žrtvami, pod ka-

Hmeljske gajžle

tere je zapisal skupni vzrok smrti: occisus a Germanis (= ubit od Nemcev). Pokopali so vse štiri ob zidu na pokopališču v briškem Smartnem.

Ladko Marovt

17. decembra 1961 so v Koj-skem (Brda pri Gorici) med slovesnostmi v počastitev dneva JLA in dvajsetletnice revolucije odkril grobnico, kamor so prenesli zemeljske ostanke 21 žrtev

NOV (17 Slovencev, med njimi Lado Marovt, 3 Italijani in en ruski partizan), ki so se borili v enotah IX. korpusa na naših zahodnih mejah proti skupnemu sovražniku. Na grobnico je v marmor vklesano tudi ime: Lado Marovt — Rus (= partizansko ime).

Založba »BOREC« je leta 1963 izdala knjigo »Med briškinji griči je sijalo sonce«. V njej je avtor Milko Stofa na več mestih opisal velik delež Ladka Marovta za osvoboditev Slovenske Primorske in njegovo junaško žrtev.

Bil sem po NOV večkrat v Brdih — prav z namenom, da obiščem Krajčevega Ladka v grobu, od jeseni 1947, ko je se ležal za pokopališkim zidom v Smartnem, do letos, ko sem začel zbirati izjave domačinov — Bricev, — ki so poznali njega kot borca-partizana in bilj prisotni ob pokopu.

Povprašal sem tudi na vseh pristojnih mestih v Savinjski dolini, kaj so o Ladko Marovtu zapisali v zgodovino NOV?

Zgrozil sem ob ponovni ugotovitvi: Več kot dvajset let Savinjska dolina ne ve o vzornem revolucionarju-komunistu — padlem partizanu in v odgovornem partijskem funkcionarju Kranjčevem Ladku iz Podvrha pri Braslovcah mladane pravi ničesar! (Se nadaljuje)

LUDVIK REBEUŠEK: Mednarodni kongres za balneologijo in klimatologijo

Delu kongresa so prisostvovali tudi zastopniki francoske vlade, predvsem ministrstva za turizem, zdravstvo in socialne zadeve.

V gospodarski komisiji je med posameznimi referati zbudil največ zanimanja referat francoskega delegata — pomočnika ministra za socialne zadeve — o tendencah stalnega večanja zavarovalcev v celotnem številu obiskovalcev zdraviliških krajev. V tej zvezi je vočkrat omenil zelo dobro ureditev tega vprašanja pri nas, v Jugoslaviji, kar nas je nemočno presenetilo, saj vemo, da je pri nas prišlo glede tega do 100% sprememb! Kaže, da se nismo obvestili o teh spremembah mednarodno združenje, katerega člani smo.

Spremembe, ki so pri nas nastopile v letošnjem juliju, pa so bile glavna tema razgovora v našem ožjem krogu. Tudi delegati iz ostalih republik so povedali, da je tudi zanje prišla ta sprememba popolnoma nepričakovano. Skorpj nismo mogli verjeti zastopniku iz Beograda, da njihovega instituta sploh niso vprašali za mnenje pred to spremembo, ki je naše zdraviliške kraje spravila v tako težko situacijo. Nasprotno — povedal je, da je sicer sodeloval v nekaterih razpravah v istinskih skupščinskih odborih, da pa takrat ni bilo govora o tem, da bi se ta dosedanja pravica zavarovalcev v celoti črtala iz osnovnega zdravstvenega zavarovanja. Do poznih ur smo diskutirali ter ugibali o vzrokih in posledicah te spremembe. Odgovorja nismo našli.

S posebnim zanimanjem sem sledil podatkom, ki jih je v svojem referatu nanizal delegat iz ZR Nemčije. V času od leta 1962 do 1965 so zbirali v nekaterih zapadnoevropskih delih najrazličnejše podatke o poslovanju zdraviliških krajev. Med njimi tudi podatke o strukturi obiskovalcev glede na plačilo stroškov. Ugotovili so, da je od leta 1965 že narasel v teh delih delež zavarovalcev (ki torej

sami neposredno ne plačajo zdraviliškega zdravljenja) na dobro polovico vseh obiskovalcev!

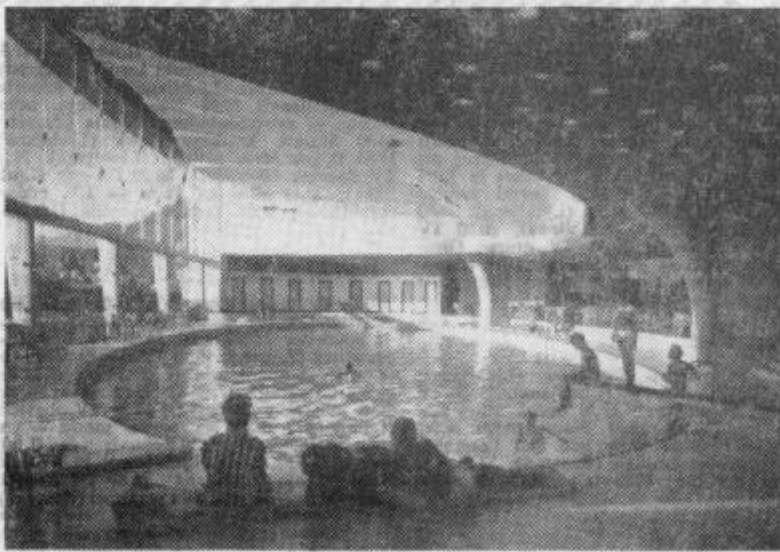
Zastopniki iz Češkoslovaške so najprej v gospodarski komisiji, potem pa še v generalni skupščini predlagali ustanovitev posebnega mednarodnega balneo-ekonomskega instituta pod pokroviteljstvom FITEC in s sedežem v Pragi. Razprava o ustanovitvi tega instituta, ki bi naj začel s svojim delom že 1. januarja 1967 v Pragi, se je ustavila samo ob vprašanju njegovega financiranja.

Rešitev tega vprašanja je bila presenetljiva. Delegati iz Čehoslovaške so izjavili, da prevzame njihova država stroške financiranja za prvih pet let! V upravni odbor so bili izvoljeni zastopniki Švice, Italije, Francije, ZR Nemčije, ČSSR, Poljske in Madžarske, predstojnik pa bo znani čehoslovaški strokovnjak tega področja dr. ing. J. Charvat.

Podrobneje so v gospodarski komisiji razpravljali še o poslovnih politiki, celotnem poslovanju, visokih fiksnih stroških poslovanja in podobno; zlasti še o ekonomski propagandi. Delo te komisije je vodil predstojnik instituta za turistične raziskave v Bernu prof. dr. P. Risch.

Na zaključnem delu skupnega kongresa v Cannesu (delo se je namreč še nadaljevalo z delovnim sestankom v Aïdes-Bains) je francoski komisar za turizem navedel nekaj izjemnih števil o obisku francoskih zdraviliških krajev. Podčrtal je ugotovitev, da ni več zdraviliških krajev v smislu prejšnjega stoletja, temveč da odpirajo ti kraji vse bolj svoja vrata socialno-zdravstvenemu turizmu (thermalisme social). To pa zahteva večje sodelovanje z zdravstvenimi in socialnimi delavci ter njihovimi organizacijami.

Omenjen je bil tudi predlog, ki ga je dala pred dvema letoma FITEC vsem svojim čla-

Monte Carlo: Piscine des Terrasses

nicam, da naj proučujejo vse možnosti zamenjave bolnikov, potrebnih zdraviliškega zdravljenja med posameznimi državami — članci. Poročali so o sodelovanju s svetovno zdravstveno organizacijo, ki ima svoj

sedež v Zenevi ter o vključitvi zdraviliškega turizma v splošno turistično prizadevanja ob mednarodni popularizaciji turizma v letu 1967, letu, ki ga je proglasila generalna skupščina Organizacije združenih narodov kot

»mednarodno leto turizma«.

Po uradnem zaključku kongresa je romunska delegacija predvajala izredno dober propagandni film o možnostih zdraviliškega turizma v tej deželi.

Vsi delegati so se še enkrat zbrali zvečer na slavnostnem banketu. Ne omenjam tega banketa zato, da bi opisal blišč in morda večerne obleke udeležencev. Tudi ne zaradi slavnostnih govorov, ki so pač ob takih priložnostih potrebni in običajni. Omembe vredna je podelitev posebnega priznanja prof. dr. Ceddu Plavšcu za njegovo dolgoletno delo, zlasti na področju talasoterapije. Pa še drug godeček bo ostal maloštevilni jugoslovanski skupini v spominu. Ker nismo bili v frakih in smokingih, smo se spravili k mizi, ki je bila nekoliko oddaljena od centra in v kotu. Pri večerji so tudi servirali pravi francoski šampanjec. Zelo nam je bil všeč (komu ne — posebno se, če ga ni treba plačati!), vendar so nam menda po drugi steklenici povedali, da je predvideni kontingent izčrpan. Večkrat smo se poskušali intervenirati, seveda vedno v francosčini. Potem smo se »po domače« kritizirali tak banket, na katerem ni šampanjca po mili volji. Naenkrat nas vpraša blizu stojič starejši natakar, če smo iz Jugoslavije. Ko smo potrdili, je vprašal, če kdo pozna Maribor ali Celje. Sedaj sem bil seveda jaz na vrsti z odgovori. Rekel je: »dobro jutro« in »dobro dan«. Ne, ni bil zopet »zemljake«, kot ate morda mislili. Bil je iz Alzacije, mobiliziran v nemško vojsko in je iz nje pobegnil blizu Zg. Poljskave. Kako je svet včasih zares majhen! Menda ni treba več govoriti, da smo naprej dobivali, kar smo želeli. Prišel nam je tudi jugoslovanski namizni stavico. Mož je imel solzne oči, ko je obujal spomine na naše kraje in ljudi.

(Konec prihodnjic)

Slovensko ljudsko gledališče Celje

VSAK DAN IZLETI NA

DRSALNO REVIVO V CELOVEC

OD 9. DO 20. FEBRUARJA 1967

Cena izleta iz Celja je 88 N-din za odrasle in 57 N-din za zaključene šolske skupine.

V ceni je vračunan avtobusni prevoz v Mercadesu, skupinski potni list, vstopnica za revijo in vodstvo izleta.

PRESENECENJE ZA VSAKOGAR!

KOMPAS Celje bo razdelil med udeležence svojih izletov na dunajsko drsalno revijo v Celovcu 30 nagrad — med njimi avtobusni izlet v Carigrad, na Azurno obalo, v Rim itd. NE ZAMUDITE te izjemne priložnosti in potujte na ogled revije v Celovec v organizaciji KOMPAS Celje, ki vam tudi tokrat nudi najboljše pogoje.

KOLEKTIVI — rezervirajte si že predčasno pri KOMPASU za ogled revije v Celovcu sodobno opremljen avtobus znamke Mercedes. Za ogled revije nudi KOMPAS Celje kolektivom, organizacijam in šolam posebne ugodnosti! Prijave za ogled revije sprejema KOMPAS CELJE VSAM DAN!

OSTALI IZLETI!

1. 1 DNEVNI IZLET v Trst. Cena po osebi 45 N-din vključno potne listine.

2. ZAHTEVAJTE PROGRAME ZA SILVESTROVANJA PO DOMOVINI IN TUJINI!

PRED VSAKIM POTOVANJEM ALI IZLETOM OBISČITE TURISTIČNO AVTOBUSNO PODJETJE KOMPAS CELJE, TOMSICEV TRG 1, TELEFON 23-50.

MALI OGLASI

PRODAM

PIANINO Stengl prodam. Naslov v upravi lista.

NAMIZNA jabolka prodam. Naslov v upravi lista.

ZAGO za razrez hlodovine na deske (prestavljiva — skora) nova! prodam. Jožef Zolger, Hanisko 12, p. Pristava.

ELEKTRICNI motor 4 KS, posnemalnik italijanski »DIABOLO«, šivalni stroj ADLER, prodam. Naslov v upravi lista.

PRASICA za zakol prodam. Anton Podergajs, Celje, Zagrad 1.

STROJA za izdelavo zidne opeke, 2 formata: 40 x 30 x 20, 40 x 17 x 20 in sod 370 l prodam. Franc Kokovnik, Vojnik 258. — novo naselje.

DURKOP šivalni stroj z nekaj priključki prodam. Naslov v upravi lista.

AVTO FIAT 750 prodam. Celje, Veselova 13. MOTORNO kolo DKW 200 letnik 1953 prodam. Vengust, Celje, Prežihova 61.

9 MESECEV brejo kravo, brejo telico, škop in nov 80 l kotel s pečjo prodam. Naslov v upravi lista.

PRASICA 150 kg proda Robič, Celje, Cesta na Dobrovo 56.

OREHOVO spalnico prodam (150.000 S-din). Naslov v upravi lista.

PRALNI stroj AEG, otroško posteljo prodam. Ogled od 13.—14. ure. Grenko, Jenkova 30, Celje.

POHISTVO za samsko sobo malo rabljeno prodam. Ogled od 15. ure dalje. F. Oberžan, Otok 3, I/III Jugomont.

POLOVICO hiše, polovico gospodarskega poslopja in zemljo prodam. Ivanka Kolar, Celje, Ljubljanska c. 10.

NOVO enostanovanjsko hišo z novim gospodarskim poslopjem in 58 ari zemlje ob Mariborski cesti prodam. Alojz Petrej, Ivenca 20 a, Vojnik.

ZASTAVA 750, dobro ohranjen prodam tudi na ček. Celje, Drapinsova 99.

SPALNICO — orehov furnir s trodelnimi žimnicami in žičnimi vložki prodam za 160.000 S-din. Ček ali gotovina. Ogled od 15.—16. ure. Rot, Kajuhova 7 — Celje.

PRALNI STROJ PEREK (dela odlično — zanj ni potrebna veda iz vodovoda in se perilo v njem tudi lahko kuha) prodam. Jančič, Celje, Ljubljanska c. 6/III.

HISO s tremi sobami, centralno kurjavo, garažo in lepim vrtom v zdraviliško-turističnem kraju prodam. Naslov v upravi lista.

ZAPOSLITEV

V SLUŽBO sprejemamo takoj pošteno podeželsko dekle, k štiriclandi družini. Gosposdinstvo mehanizirano in centralno ogrevanje. Nagrada po dogovoru. Zglasite se pri Janezu GRADISAR, Ljubljana, Martina Krpana 2, ali pri sorodnikih Vipotnik, Zalec, Savinjska cesta 64.

STANOVANJE

OGREVANO sobo z dvema posteljama oddam dvema dijakinjam. Naslov v upravi lista.

ISCENEM opremljeno sobo. Naslov v upravi lista.

OPREMLJENO manjšo sobo ali kabinet v Celju Iscem. Miro Gosar, Radeče 35 a.

SOSTANOVANKO sprejemamo. Naslov v upravi lista.

ENOINPOLSOBNO komfortno stanovanje v centru Celja, zamenjan za triinpol do štisobno v centru ali neposredni bližini mesta. Jožef Konec, Celje, Aškerčeva 18.

TURISTIČNE OBJAVE

PROSTE KAPACITETE

Na kuljskem turističnem področju je dovolj prostih mest, potrebnih so le rezervacije za sobote in nedelje ter za novoletne praznike v hotelih Celca, Evropa, Puka, Planinskem domu v Logarski dolini, domu na Rogli, Slemem in na Lisci ter tudi v Rogški Slatini in na Dobrni. V vseh treh krajih pravejajo tudi silvestrovanja.

SNEŽNE RAZMERE

Tončkov dom na Lisci 50 cm snega; cesta pluzena do Razborja in Krakova, postojanka dostopna najraje iz Brega preko Razbora in iz Sevnice do Krakova. Sneg je dober za smučanje.

Logarska dolina 30 cm snega za smučanje, cesta pluzena do Planinskega doma.

Vse ceste na našem področju so redno vzdrževane in prevozne. Zorana je tudi cesta na Celjsko koto, Svetino in Goro Oljko.

PRIPREDITVE IN SILVESTROVANJA

V vseh krajih na našem področju pripravljajo silvestrovanja, točen razpored je razviden v Turističnem uradu Celje, poleg kina Metropol.

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi naše ljube žene, najdražje mame, stare mame, sestre in tate

PAVLE TURNŠEK

roj. Divjak

se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki so jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti in ji poklonili boljše lepih vencev. Posebno se zahvaljujemo č. duhovniku za ganljive besede in pevskemu zboru iz Tabora za prelepe žalostinke.

Zeljujoči: mož, otroci z družinami in ostalo sorodstvo.
Pondor, 12. 12. 1966.

RAZNO

USLUGE — podiranja dreves vam z motorno žago izvrši solidno in po konkurenčni ceni Alojz Zakešček, Lince 6 — Celje.

ZAPOSLEN, soliden in doboroden fant želi spoznati mlajše dekle od 19—23 let starosti. Naslov pustiti v upravi lista.

ZAMENJAM Avstralske pošne znamke za jugoslovanske znamke. Pišite naslovniku Henrik Pantner, 32 Denney Way — Alfred Cove — West Australia.

MLADA zakonca z enim otrokom želita vzeti v najem manjše posestvo v okolici Sentjurja ali Celja, ali odkupiti na letno izplačevanje. Naslov v upravi lista.

OSAMLJEN 75-letni upokojenec z lastno hišo potrebuje gospodinjico od 55—65 let. Vsa oskrba v hiši. Prednost imajo upokojenke. Ostalo po dogovoru. Naslov v upravi lista.

KMEČKO DEKLE srednjih let z donosnim posestvom na prometnem kraju želi spoznati moškega od 35—45 let. Pisemne ponudbe na upravo lista pod »ISKRENA«.

IVAN — dogovor za silvestrovanje velja. Katka.

FRANC SKET Belo št. 6, preključem besede, ki sem jih govoril o Aniki Sovinc, uslužbenki v samopostrežbi v Smarju.

ZAHVALA — Namesto venca na grob pokojnega Jožeta Sovinca iz Maribora je poklonil tov. Ivan Vozlič Zvezi slepih v Celju 5.000 S-din. GP CELJSKI TISK je dodelilo denarno pomoč v višini 70.000 S-din. Darovalcem se Zveza slepih iskreno zahvaljuje.

ZAHVALA. Primariju dr. Janezu Jenšterlu in primariju dr. Herbertu Završniku se iskreno zahvaljujem za uspešno operacijo in zdravljenje. Prav tako se zahvaljujem za zdravniško pomoč in nego vsem sobnim zdravnikom, ostalim osebju celjske bolnice ter domačemu zdravniku dr. Jožetu Rasjencu. Jože Lepšina, Petrovče 11

SKLAD ZA KOMUNALNO UREJANJE ZEMLJIŠČ OBČINE CELJE

Številka: 293/1966

Datum: 20. 12. 1966

Na podlagi 9., 10. in 12. člena zakona o urejanju mestnega zemljišča (Uradni list SRS, št. 863) ter na podlagi členov 17., 19. in 20. odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o urejanju mestnih zemljišč občine Celje, objavljenim v Uradnem vestniku Celje, št. 27-495/65 z dne 2. 8. 1965

razpisuje

Sklad za komunalno urejanje zemljišč občine Celje

JAVNI NATEČAJ

za oddajo neurejenega mestnega zemljišča v k. o. Celje in sicer parcelo št. 1536.

1. Zemljišče bo oddano najugodnejšemu ponudniku, ki je lahko delovna organizacija, družbena skupnost ali posameznik.

2. S tem natečajem bo oddano zemljišče v velikosti ca. 250 m² t. j. za eno gradbeno enoto.

3. Posest izfiktiranega zemljišča nastopi najugodnejši ponudnik.

4. Višina odškodnine za zemljišče in prispevek k stroškom za pripravo zemljišča sta naslednja:

a) odškodnina za 1 m² zemljišča 11.00 N-din

b) prispevek za pripravo mestnega zemljišča za 1 m² 18.62 N-din

Skupno za 1 m² 29.62 N-din

5. Ponudba z nižjim prispevkom ne bo upoštevana.

6. Ponudnik, ki bo z natečajem pridobil zemljišče, bo moral najpozneje tekom enega leta po dodelitvi zemljišča pričeti z gradnjo in jo v celoti dokončati v roku dveh let od pričetka gradnje.

7. Višina varščine znaša za parcelo 740.00 N-din in jo mora vsak ponudnik nakazati na račun št. 307-652-13 Sklad za komunalno urejanje zemljišč občine Celje, hkrati z vložitvijo ponudbe pa priložiti ponudbi potrdilo o vplačilu.

8. Odškodnina za zemljišče in znesek za pripravo zemljišča bo moral ponudnik, ki bo na natečaju uspel plačati v roku 8 dni po podpisu pogodbe.

9. Ponudbe je vložiti pisмено v zapечатnem ovoju z naslovom: »Sklad za komunalno urejanje zemljišč občine Celje« in z označbo »Natečaj za oddajo zemljišča parcele št. 1536 k. o. Celje«, v vložišču Skupščine občine Celje do vključno 5. januarja 1967.

10. Natečaj o oddaji zemljišča bo na podlagi ponudb javen v petek dne 6. januarja 1967 ob 10. uri v pisarni Sklada za komunalno urejanje zemljišč občine Celje, soba št. 29 II. nadstropje — dvorišni trakt.

Morebitna pojasnila o oddaji zemljišča dobijo zainteresirani pri Skladu za komunalno urejanje zemljišč občine Celje.

Sklad za komunalno urejanje zemljišč občine Celje

KOMISIJA ZA DODELJEVANJE ŠTIPENDIJ PRI OBCINSKEM SODISCU V CELJU

razpisuje

DVE ŠTIPENDIJI

ZA STUDIJ NA PRAVNI FAKULTETI

— PRAVOSODNA SMER

Prošnjo za dodelitev štipendije, ki mora biti kolkovana z 0,50 N-din je vložiti pri navedeni komisiji do 31. 12. 1966.

Prošnji naj prosilec priloži potrdilo o dosedanjem šolanju, kratak življenjepis in potrdilo o premoženjskem stanju oziroma dohodkih staršev.

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO ZALEC

Komisija za delovna razmerja in štipendije

razpisuje na podlagi sklepa z dne 8. 12. 1966 naslednja prosta delovna mesta:

1. PROJEKTANTA — STATIKA

2. SKLADIŠČNIKA

3. STROJEPIŠKE

Pod točko 1 se zahteva: visoka ali višja gradbena (projektivna) šola s strokovnim izpatom ter 2 leti prakse.

Pod drugo točko se zahteva: KV delavec trgovske ali gradbene stroke, ali dokončana osemletka s 3-letno prakso.

Pod točko 3 se zahteva: administrativna šola z 2-letno prakso.

Osebnih dohodkov po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Stanovanja niso zagotovljena.

Nastop službe takoj ali s 1. 1. 1967.

Stanovanjsko podjetje Celje
razpisuje

javno dražbo

prodaje stanovanja v Kajuhovi ulici št. 7, pritličje, za sredo dne 28. decembra 1966 ob 9. uri v Gledališki ulici št. 4.

Dražbeni pogoji:

1. Stanovanje je dvosobno s kuhinjo, kopalnico, predsobo in shrambo v skupni površini 44 m². Vseljeno pa je bilo 1. 4. 1964.

2. Izklicna cena znaša 50.160 N-din.

3. Vsak interesent mora pred pričetkom dražbe položiti pri blagajni Stanovanjskega podjetja varščino v višini 10 % izklicne cene.

Natančnejši pogoji so objavljeni na oglasni deski Stanovanjskega podjetja Celje, Gledališka ulica 4/I.

Montana Zalec proda na
JAVNI DRAŽBI
pritlični del zgradbe
»Paviljon« v Zabukovici.

Izklicna cena je 30.000 N-din. Javna dražba bo 29. 12. 1966 v sejni sobi uprave podjetja v Zalcu in sicer ob 7. uri zjutraj za družbeni sektor, če pa zainteresentov družbenega sektorja ne bo, pa ob 8. uri za privatni sektor.

Interesenti si objekt lahko ogledajo vsak dan od 6. do 14. ure. Ključ je pri poslovojni separaciji v Zabukovici. Zgradba je pritlična s skoraj dograjenim stanovanjem v podstrešju, v pritličju pa je dvorana velikosti 10 x 10 m, ki je zelo primerna za gostinsko ali kako drugo obrt. Interesenti morajo pred dražbo vplačati na blagajni podjetja varščino v znesku 10 % od izklicne cene. Kupec bo moral najmanj 2/3 kupnine plačati takoj 1/3 pa najpozneje v 6 mesecih po sklenitvi kupne pogodbe.

TUDI VI STE VABLJENI

V CELOVEC

letošnji spektakl poln lepote, razkošnih barv in atraktivnega drsanja je bogat, kot še nikoli. Rezervirajte si sedeže v enem od udobnih IZLETNIKOVIH avtobusov, ki bodo vozili v Celovec non-stop. Prijave sprejemajo poslovalnice IZLETNIKA — v Celju, Mozirju, Velenju, Krškem in Krapini.

I Z L E T N I K VABI NA DRSALNO REVIVO

ŽIVINOZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Od 26.—31. decembra 1966
Ciril UMEK, veterinar,
Celje, Kersnikova 37
(voja Kersnikove
in Dečkove ceste)

Od 1.—7. januarja 1967
Marjan TISELJ, veterinar,
Celje, Savinjska 3/II
(Savinjsko nabrežje
tel. 28-71)

PRAKTICNA IN CENENA NOVO-
LETNA DARILCA, zanimivi knjižici
»USODA IDEALISTA« (3 ND) in
»POROKA V ZDRAVILISCU« (4
ND)! Dobe se v knjigarni ali pišite:
Upravi ZPJ Maribor 1, Poštni pre-
dal 20.

VSE NAROČNIKE, KI DO-
SLEJ SE NISO PORAVNALI
LETNE NAROCNINE ZA NAS
LIST, NAPROSAMO, DA JO
PORAVNAJO DO 31. DE-
CEMBRA 1966 OSEBNO ALI
NA NAS ZIRO RACUN ST.
507-3-233.

O BENEM NAPROSAMO, DA
NAM NAROČNINO NE NA-
KAZUJEJO NA ZIRO RACUN
GRAFICNEGA PODJETJA
CELJSKI TISK, KER JE Z
LETOM 1966 BIL CELJSKI
TEDNIK PRIKLJUCEN ZA-
VODU ZA INFORMATIVNO
SLUŽBO CELJE, GLEDALI-
SKA ULICA 2.

UPRAVA
CELJSKEGA TEDNIKA
CELJE

GIACOMO VATOVEC SUCC

TRST, Via Torrelanica 19 — najstarejša tržaška slovenska izvozna
trrdka prodaja po najugodnejših cenah:

pralne stroje, peči na plinsko olje, peči za centralno kurjavo, štedil-
nike, hladilnike in stroje za umivanje posode.

CANDY — REX — ZOPPAS — CASTOR — IGNIS —

— INDESIT — C. G. E. — TRIPLEX — SABIANA

MOTORNE KOSILNICE IN DRUGI POLJEDELSKI STROJI PO
NAJUGODNEJSIH CENAH.

OBISČITE NAS ALI NAM PIŠITE ZA PROSPEKTE!

POSREĐUJEMO KATERIKOLI NAKUP IZ INOZEMSTVA!

Devizni račun št. 15900 pri Banca Nazionale Lavoro — Trieste.

POŽIGALEC SI JE SODIL SAM

(Nadaljevanje s 3. strani)

VA VREČARJA, doma iz Zadobrove 73, delavca v štorski železarni, kjer je delal kot predelavec v topilnici. Stanislav Vrečar je bil pred tem že obsojen na zaporno kazen dvanajstih dni, bil je poročen in oče dveh otrok, od katerih je prvi star 12, drugi pa štirinajst let.

Na osnovi zbranih podatkov je bil podan utemeljen sum petih kaznivih dejanj po členu 257 KZ (poškodovanje tuje lastnine) in 11 kaznivih dejanj po členu 273 I. KZ v zvezi s členom 268 I. KZ (življenju in imetju povzročena nevarnost). Torej za 16 kaznivih dejanj, na osnovi katerih je bil 20. decembra odrejen pripor.

Preiskovalni sodnik Slavko Nemančič je v razgovoru izjavil, da je bilo več podatkov za utemeljen sum. Najvažnejši so vsekakor ti: storilec je pisal letake (2) in tri dopisnice UNZ v Celju. S primerjavo pisav na letakih in dopisnicah so ugotovili, da je vse pisala ena oseba. Varnostni organi so na steptani opeki našli prstni odtis, ki je bil istoveten s prstnim odtisom Stanislava Vrečarja. Razen tega so bili vsi alibiji razen dveh, ki se nista raziskana in ki jih je navedel Stanislav Vrečar za čas in obdobje požigov ter teptanja opeke — zelo sumljivi. Poleg teh so bili še drugi indirektni podatki, ki so potrjevali upravičenost suma.

Prvi letak je bil izobešen v noči od 6. na 7. oktober. Popisan je bil na obeh straneh. Na eni strani je pisalo:

SE 2-KRAT BO LETOS GORELO. TRNOVELJČANI ZAVARUJTE SE SE VISOKO. POZDRAVLJAJO VAS POZIGALCI. Na drugi strani pa je bilo z velikimi tiskanimi črkami napisano: OPEKE LETOS NE BOMO VEČ TEPTALI, RAZBIJALI SIP IN

OBMETOVALI HIS Z BLATOM.

Letak je bil napisan na čokoladni karton, obešen pa na žagi Vinka Hrstnika v Trnovljah 195. Drugi letak je bil izobešen v noči od 10. na 11. oktober. Napisan je bil na list papirja:

TRNOVELJČANI BREZUSPESNO JE BEDENJE IN ČUVANJE KOZOLCEV. ZAVARUJTE SE VISOKO. GORELO BO SE. VAS POZDRAVLJA KOMANDANT SABOTAŽNE POZIGALNE SKUPINE. Ta letak je bil izobešen na vratih pekarnice Geršak v Trnovljah. Dne 11. 10. je UNZ Celje dobila anonimno dopisnico, na kateri je s črnilom pisalo:

SUMROV KOZOLEC V LJUBECNI NISMO POZIGALI POZIGALCI. AMPAK SUMRI SAMI. VAS POZDRAVLJA KOMANDANT POZIGALNE SKUPINE. Zatem so dobili še dopisnico pisano s svinčnikom, češ naj UNZ zajamči, da ne bodo požigali kaznovani, pa se prijavijo sami. Baj bi se začudili, kajti za požige so dobili 10 milijonov dinarjev. Zatrjevali so, da letos več ne bo gorelo. Tokrat je bil spodaj podpis: VAS NEKDANJI M.

Naslednja karta je prispela dan zatem, ko je bil Vrečar že v priporu. Dopisnica pa je bila oddana v Celju 19. decembra. Tokrat je UNZ pisec zaželel srečno novo leto in več uspeha pri reševanju kaznivih dejanj.

V zaporu je Stanislav Vrečar preiskovalnemu sodniku priznal, da je bil pisec plakatov in vseh dopisnic on. Na vprašanje novinarjev, češ kakaj bi naj to pisal, je preiskovalni sodnik izjavil, da je osumljenec njemu rekel, da se je hotel maščevati zato, ker so ga nekoč varnostni organi zasliševali. Veliko dokazanega materiala so varnostni organi odkri-

li pri preiskavi Vrečarjeve hiše. Našli so čevlje, ki so identični s sledovi v steptani opeki Franca Sumra, zatem enake čokoladne ovojne, enake risalne žebličke.

Ko je bilo 10. novembra pomotoma obveščeno, da gori, je bil obdolženi Vrečar na križišču v Zadobrovi. Ob 20. uri 20 minut so ga zaradi kontrole varnostni organi ustavljali, vendar je Vrečar pobegnil. Ko so ga prijeli, se je izgovarjal, češ da je bežal, ker je kradel jabolke. Vsebinska, ki je bila napisana na plakatih in dopisnicah, je bila v zaporedju z dogodki, ki so se dogajali na terenu. Tako je bil sum podkrepjen s še enim dokazom.

Zal sodbe in popolne razjasnitve verjetno ne bo, ker si je osumljenec v noči od srede na četrtek, pet minut pred polnočjo vzel življenje. V svoji celici mu je uspelo, kljub ostrenim ukrepom, da se je obesil na posteljni prt. Tako verjetno javnost ne bo nikoli zvedela, kaj ga je gnalo, da je povzročil za več deset milijonov škodo in ne, če je vse to počel sam ali mu je kdo pri tem pomagal. Predstavnik UNZ je na vprašanje novinarjev, ali je s smrtjo Vrečarja zadeva zaključena, odgovoril, da bodo varnostni organi verjetno delali še naprej, da bi odkrili, zakaj je to Vrečar počel.

Več v prihodnji številki.

J. Sever

Silvestrovanje rokometašev

V letošnjem precej skromnem izboru novoletnih prireditev za odrasle je v Celju, so se rokometaši ZRK Celje odločili, da bodo v dvorani Narodnega doma priredili veliko silvestrovanje. Za 15 N-din vstopnine in 15 N-din konsumacije se bodo Celjani lahko zavrteli v Novo leto v družbi celjskih športnikov in ob spremiljavi zabavnega ansambla »Colette«. Vstopnice in rezervacije se dobijo pri turističnem uradu.

jvada

SPET MEDNARODNA HOKEJSKA TEKMA

Množičen obisk drsališča

Novo umetno drsališče v celjskem mestnem parku bo v ponedeljek, 26. decembra ob 19. uri znova sprejelo ugledno ekipo hokejskih igralcev. Tokrat se bodo predstavili člani reprezentance slovenskih izseljencev v Kanadi, ki so te dni na gostovanju v naši državi. Njim nasproti se bo postavila okrepljena ekipa domačega HDK Celja. V vrsti celjskih hokejistov, ki bodo tokrat prvič nastopili po treh letih premora (ki je nastal zaradi gradnje drsališča, op. pisca), bodo igrali tudi nekateri člani ljubljanske Olimpije.

Sicer pa je na drsališču v celjskem mestnem parku te dni pravi živ-zav. V ponedeljek so se začele drsalne šole, katerih v prvi skupini obiskuje nad 70 otrok. Razen tega so v teku priprave na prireditev ob prihodu dedka Mraza. Tu bodo poleg domačih drsalcev nastopili tudi mladi člani iz Velenja. Sicer pa je rekreativno drsanje doseglo tak razmah, da po vsej pravici govorimo že zdaj o najbolj množičnem razvedrilu mladih in starejših ljubiteljev drsanja. Medtem ko se ob nedeljah zbere na drsalni ploskvi od 600 pa tudi nad 800 drsalcev (v nedeljo, 11. decembra jih je bilo 824), je povprečni obisk ob delavnikih okoli 300. Tako vsaj drsališče ob pomanjkanju snega nudi številnim otrokom prepotrebno razvedrilo.

—b

ŽRTVE PROMETA

POLEDICA

FRANC MATKO je zaustavil tovorni avtomobil na desni strani ceste I. reda pred hišo št. 55 v Drešnji vasi, obrnjen proti Celju in odšel v hišo. Za njim je v isti smeri prišel mopedist JURIJ KOLSEK in hotel prehiteti stoječi tovornjak. Ker je iz nasprotne smeri prišel avtomobil Reševalne postaje Celje, je mopedist zaviral, da bi pustil prednost nasproti vozečemu avtomobilu. Zaradi poledene ceste je mopedist padel in obležal v nezavesti. Za mopedistom je v tem prijeljal s tovornim avtomobilom ANTON JAVSEVEC in ko je videl ležečega mopedista je prišel zavirati. Zaradi poledice tudi on ni mogel pravčasno zaustaviti. Da ne bi povzročil mopedista je močno zavil v desno, kjer je trčil v zadnji del stoječega tovornjaka tako, da je oba zanesla na levo čez cesto v občestni jarek. Mopedista KOLSKA so odpeljali v celjsko bolnišnico, materialno škodo pa so ocenili na 3.000 N-dinarjev. Vozniki niso kazali znakov vinjenosti.

V POTOK

Proti Arji vasi se je peljal z osebnim avtomobilom MARIAN PAVČIČ. Ko je prijeljal do naselja Studenci ga je zaradi zasnežene ceste pričelo zanašati in ga je zaneslo bočno v potok, kjer se je preko strehe prevrnil in v njem obstal na zadnjem desnem boku. Poškodovan je bil avtomobil, na katerem je 5.000 N-dinarjev škode.

NEPRIMERNA HITROST

Po cesti I. reda je iz Maribora prijeljal voznik tovornega avtomobila MAKŠ NAGLIČ, njemu nasproti pa z neprimerno hitrostjo po zasneženi cesti in s predno gladko gumo, privozil z osebnim avtomobilom JANKO HORVAT. Osebnim avtomobil je zaneslo na levo tako, da je trčil v tovornjak. Voznik HORVAT je dobil težje telesne poškodbe, zlom reber in rano na glavi. Škodo na avtomobilu so ocenili na 10.000 N-dinarjev.

DVA PADCA

Po cesti II. reda Celje—Sentjur se je peljal kolesar FRANC VERDEL in se v Storaž prikolal na poškodovan. Dobil je pretres možganov in rano nad desnimi očesom.

Po cesti II. reda v Rogški Slatini se je peljal z mopedom ter padel VLADO ZALOKAR. V celjski bolnišnici so ugotovili, da ima pretres možganov, zlom desne lopatice in poškodbe na obrazu.

NOVA ZRTVE

Proti Celju je vozil z osebnim avtomobilom MATIJA BOLKO in v naselju Tepanje pri Slovenskih Konjicah srečal avtomob. Tedaj pa je prišla na cesto ZVONKA SAMEC roj. 1957. leta iz Novega Trepčanja, katero je avto zadel z vetrobranskim steklom in desnimi prednjimi vrati ter jo odbil osem metrov naprej po cesti. Deklica je dobila tako hude poškodbe, da je med prevozom v celjsko bolnišnico podlegla. Voznik je bil trezen.

SPOZKLA CESTA

Voznica osebnega avtomobila IVANA VERŠNAK je peljala po Teharski cesti v Celju. Na blagem levem ovinku je nekoliko zavrla, vendar je vozilo zaradi mokre ob pločnik, kjer je pometal cesto cestar KARL MIKLENIČ. Vozilo je MIKLENIČ zadelo v desni kolk, da je padel na pokrov motorja, od tu pa na pločnik. Poškodovan si je levo nogo in desni kolk.

VERIZNO TRČENJE

Proti Celju je peljal z osebnim avtomobilom IVAN BEŽJAK in v Zalcu nameraval zaviti v levo, vendar je obstal in čakal nasproti vozeča vozila. Za njim so obstali z osebnim avtomobilom MILAN BREZNEK, z avtomobilom JOKO SUNKO, za katerim pa je prijeljal s tovornim avtomobilom MILAN CVENK, ki se je zaletel v zadnji osebni avtomobil. Zaradi močnega sunka je prišlo do veržnega trčenja, pri katerem so bila poškodovana vsa vozila. Telesnih poškodb ni bilo, škode pa je za 6.000 N-dinarjev.

AVTOMOBIL V JARKU

Iz Arje vasi je vozil proti Velenju z osebnim avtomobilom IVAN KLJUCAR in prehitel avtomob. ki ga je upravljal BLAZ HRUSTELJ. Pri tem je voznik osebnega avtomobila preveč naglo zavil v desno in je prišlo do trčenja. Zaradi udarca se je osebni avtomobil zaletel v telefonski drog in obstal v jarku. Škode na njem je za 8.000 N-dinarjev. Lažji pretres možganov je dobila sopotnica, žena voznika ANIJA KLJUCAR.

NEPREVIDNO PRECKANJE

MARTIN SKOBERNE je peljal s tovornim avtomobilom p. o. cesti II. reda Celje—Rogaška Slatina. V Hruševcu je pri avtobusni postaji pred njim nenadoma prečkal cesto pešec FRANC TERZAN. Voznik tovornjaka se je hotel izogniti pešcu in je zavil močno v desno, vendar je kljub temu TERZANA zadel in zbil po cesti, tovornjak pa se je zaletel v mostno ograjo. V celjski bolnišnici so ugotovili, da ima pešec pretres možganov. Na tovornjaku in ograji so ocenili škodo na 15.000 N-dinarjev, voznik ni kazal znakov vinjenosti.

TESNO PREHITEVANJE

Proti domu se je iz Slovenskih Konjic po cesti I. reda peljal mopedist RUDOLF SKRINJAR. V neposredni bližini svojega doma je prehitel pešca IVANKO RUŠNIK, ki je šla s prijateljico ANICO ZALOŽNIK proti Stranicam. Ker je v tem času močno snežilo je RUŠNIKOVO prehitel tako tesno, da jo je zadel v desno nogo in zbil po cesti. Padel je tudi mopedist vendar je takoj vstal in se odpeljal proti domu. RUŠNIKOVO je pustil in ji ni nudil pomoči, tako, da je njena prijateljica poklicala zdravnika. Poškodovana ima kompliciran zlom desne noge nad gležnjem in druge praske na telesu. Miličnik, ki so povzročitelja nesreče izsledili po štirih urah iskanja.

PREDAVANJE O ZLATENICI

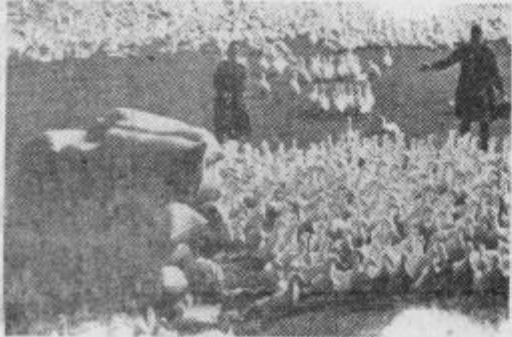
Pred dnevi je terenska organizacija Rdečega križa Vrhe pri Teharju organizirala zdravstveno predavanje, na katerem je govoril dr. Aleksander Doplihar o hepatitisu. Predavanje je bilo v prostorih gostilne Hrastnik in se ga je kljub slabemu vremenu udeležilo zelo veliko poslušalcev. Navzoči so pazljivo sledili uro in pol dolgemu predavanju zdravnika, ki je govoril poljudno, tako da so ga res lahko razumeli vsi poslušalci. Kasneje je dr. Doplihar odgovarjal tudi na njihova vprašanja.

Takšnih in podobnih predavanj si prebivalci Vrh še želijo in dr. Doplihar jim je zagotovil, da bo še prišel mednje. Prebivalci so mu hvaležni in se mu zahvaljujejo za veliko prizadevnost.

VESNA

Odeje in blazine iz najboljšega gosjega puha vam bodo zagotovile mehko, toplo in prijetno zimo.

Oh, kako čudovite reči imajo pri VESNI!

DROGERIJA

Cetudi mi je ušla, sem jo od vseh strani ovekovčel s fotoaparatom, ki sem ga kupil v DROGERIJI.

In, pomislite, kupil sem ga na njihov kredit!

VOLNA

Kako je bilo na Pohorju?

Božansko. In to predvsem zato, ker sem imela s seboj pletenine, ki sem jih kupila v VOLNI!

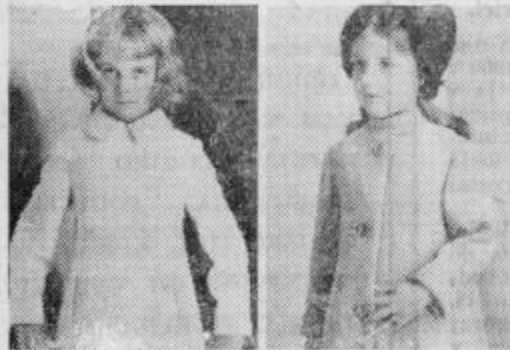
Prav zdajle grem kupit še en pulover!

BABY

Mamica, kako sem vesela, da si mi kupila tako tople plaščke pri BABY! Ko bi mi lahko kupila še tistega drugega, prosim?

Kupil ti ga bo očka za novo leto! Prekrasno!

Baje je okvara avtomobila botrovala tej nesreči v sreči, kajti kljub »skoku«
s ceste v Savinjo ni bilo človeških žrtv. Nesreča se je pripetila nekoliko nižje od Luč. Foto: J. Sever.

TRGOVSKO PODJETJE

moda

S POSLOVALNICAMI
V CELJU

ZAVEZNIKI SO SAMI PODALJŠALI VOJNO

Vojni zločinec in bivši nacistični minister za obbroževanje Albert Speer je izjavil pred dnevi v Hamburgu, da je slaba zavezniška strategija bombardiranja, posebej britanskega kraljeskega vojnega letalstva, podaljšala drugo svetovno vojno...

Speer, ki so ga izpustili iz Spania po 20 letih ječe, letos 1. oktobra, trdi v Spieglu, da bi bilo lahko britansko letalstvo »knokautiralo« jeklarsko industrijo nacistične Nemčije, če bi po bombardiranju zapornice umetnega jezera Mochme 1943 nadaljevalo z bombardiranjem ostalih zapornic v Nemčiji. S tem bi namreč ostala jeklarska industrija v Porurju brez potrebne vode, zaradi česar bi morala prenehati s proizvodnjo.

Takšna zavezniška taktika, je dejal Speer, nam je omogočila, da smo si hitro opomogli in nadaljevali s proizvodnjo vojnega materiala.

CITATI BESTSELLER

Kitajska državna tiskarna v Pekingu je izdala v milijonih izvodov žepno knjigo z rdečimi platnicami in iz plastične mase, ki je, po vsem sodeč, postala najpopularnejša knjiga letošnjega leta, toda — na Kitajskem. Gre za 300 strani »Citatov Mao Ce Tunga«, ki bo, kot trdijo pekinški opazovalci, dobila biblijski status med četrtino svetovnega prebivalstva. Maovi citati so kratki in dolgi (do štiri strani), izbrali pa so jih iz njegovih esejev, člankov, govorov in obvestil iz časa od 1926 do 1964. Zanimivo je, da med njimi ni nobene od znanih Maovih poem.

Nova Kitajska biblija ima 33 poglavij in v njih so kronološko nanašane Maova stališča do politične teorije in prakse, vojaških vprašanj, zgodovine, vojne in miru, kulture in umetnosti, kakor tudi metode reševanja določenih problemov. Kitajski predsednik piše tudi o tem, kako naj bi Kitajci mislili, se vedli in delali.

Rak v cigaretnem dimu

Kajenje na vsak način ni zdravo. Neugodno učinkuje na dihalne organe, na delo srca in obtok krvi. Raziskave poleg tega dokazujejo, da je podvrženost rakastim obolenjem mnogo večje med kadilci kot nekadilci. Gre za obolenje za rakom na pljučih.

V tesaškem inštitutu, ki deluje v okviru univerze, so odkrili nevarno sestavino, ki se nahaja v cigaret-nem dimu. Zaenkrat še niso bile obelodanjene podrobnosti, vendar so znanstveniki na nekem zborovanju zdravnikov zatrčili, da so odkrili glavnega krivca v cigaret-nem dimu in da bo mogoče ta element odstraniti. Učenjaki, ki niso povedali nobene podrobnosti, obljublajo, da bodo v najmanj pol leta objavili obširno znanstveno poročilo v ustreznih znanstveni publikaciji.

FRAN ROŠ

Profesor Davorin Mraz, suhljat, plešast mož, je dospel do konca hodnika mestne zobne poliklinike. Obstal je pred vrati s številko 18 in na njih skozi očala prebral napis pod stekleno ploščico:

SLAVKO ČIZEK, ZOBOZDRAVNIK.

To ime se mu je zdelo znano, nemara da se je tako imenoval eden izmed številnih dijakov, ki je v tridesetih letih svoje prosvetne službe imel z njimi opravka. Lahko da ali pa tudi ne.

Odpri so se vrata v sobo številka 18. Iz nje je stopila priletna ženska z robcem na ustih, za njo pa drobn medicinska sestra. Ta je povabila v sobo njega, čeprav bi dva druga, mlajša človeka morala biti pred njim na vrsti. To mu je godilo.

»Jaz sem profesor Mraz!« je ob vstopu dejal debelušnemu zobarju s črnimi očmi in brčicami, v beli halji in z belo čepico na glavi. Ta ga je pozorno pogledal, nato pa je pokazal na visok stol z usnjeno blazino, med množico svetlih kovinskih in gumenih priprav pod široko svetlobno žarnico.

»Nekoč ste me učili!« je nič kaj prijazno dejal profesorju.

»Ali res? Saj se mi je vaše ime zdelo znano...«

»Dali ste mi nezadostno oceno v geografiji!«

»Kako pa to?« je nemalo prese-nečen vprašal Mraz.

»Bilo je pred petnajstimi leti, v šestem razredu gimnazije. Nisem vam znal odgovoriti na vprašanje, katera drugod neznana eksotična rastlina danes prevladuje v Avstraliji in to kot grmovje in drevje.«

»To je seveda evkalipt!« je dodal profesor.

»Gotovo. A tudi o petrolejskih vrelcih Bližnjega vzhoda v Aziji sem vam morebiti premalo povedal. Padel sem in tudi v matematiki sem

FRAN ROŠ ZOBARJEVO MAŠČEVANJE

se slabo odrezal. Posledica vsega tega je, da sem danes samo zobar...«

»Po mojem mnenju je ta vaš poklic družbeno koristen in tudi dovolj ugoden.« je tiho pripomnil Mraz. »Vsekakor pa je najino svljenje po tolikih letih več ali manj zanimiv dogodek.«

Odložil je očala, do kraja odprl usta in zamižal. Zobar je pregledal in pretipal njegove zobe, v ozadju že močno okrnjene. Pri tem so mu mehki, rumeni prsti grdo dišali po tobaku. In že je v vrtalnik pognal električni tok.

Igla s svedrom je pričela brniti in z roba drobili gnilo zobovino profesorjevega kočnika. Bz, bz, bz, je pela in se vse bolj zajedala h korenini bolnega zoba.

Grgraje je zastokal pacient in kar dvigniti ga je hotelo v zrak, ko so se vibracije igle dotaknile njegovega živca. To so bile skoraj že neznosne bolečine in ostro jih je občutil tudi globoko v možganih, kakor da mu bodo raznesle glavo.

»Kajne, da vas je prav pošteno zabolelo?« je z nasmehom vprašal zobotehnik Čizek. »Potrpiti morate, profesor! Veste, prav zdajle sem se nečesa spomnil. Svoje dijake ste radi kdaj tudi ozmerjali. Nekoč ste zavpili nad menoj: — Ti bučman, butasti! Ime bučman se me je potem več let držalo.«

»Ali res? Prav gotovo tega nisem hudo mislil,« je šepnil Mraz.

Spet se je oglasila odvrtna pesem neusmiljenega vrtalnika. Ta je zdaj segel naravnost k živcu tako

brezbobzirno, da se je profesor v svoji notranjosti kar sesedel, vsaj čutil je tako ob nezasišani bolečini. Ze nekajkrat je imel opraviti z zobarji, nikoli pa se ni pri tem toliko namučil. Ali ni bilo pri tem tudi nekaj maščevanja, ki si ga je nekdanji dijak privoščil nad svojim starim učiteljem?

Bz, bz, bz! Sveder v dentistovi roki se je spet krepko zavrtel v profesorjev zob. Strela božja! Saj to zdaj so bile že bolečine, da bi človek ob njih ponorel ali pa da bi ga zadela kap! To se sploh ni dalo več prenašati! Ne!

Trzala mu je glava, v oči so mu silile solze, telo mu je zalival vroč znoj. Dvlgal je drhteče roke, kakor da prosi za milost.

»Ce želite, si lahko privoščiva kratek odmor,« je prijazno predlagal zobar. In ko mu je hvaležno pritr-dil, je oni nadaljeval:

»Naj vam zdajle še jaz postavim vprašanje, saj dovolite: Kaj menite, dragi profesor, koliko obratov na minuto zmore takšne zobni vrtalnik? Vsaj približno...«

»Tega pač ne morem vedeti, ljubi prijatelj Čizek,« je odgovoril.

»Povedal vam bom jaz: nič manj kot šest tisoč do dvajset tisoč obratov na minuto! Kaj pa — ali ste morda že brali o izumu novega zobnega vrtalnika, ki ne povzroča prav nobenih bolečin?«

»Zal ne. Ampak to bi bila velikan-ska pridobitev...«

»To bi bil nekakšen turbinski vrtalnik, a ga še preizkušajo. Takšna

izredno majhna turbina bi dosegla celo šestdeset tisoč do dvesto tisoč obratov v minuti. Meni je to vse seveda znano. In zato sem prepričan o tem: Noben človek vsega ne ve, vsi ljudje skupaj pa vse vedo. Ali imam prav?«

»Pa še kako prav imate!« mu je brez oklevanja priznal Mraz.

»Veseli me, da sva končno vendar enakega mnenja, kar se človekovega znanja tiče. V šoli seveda vlada jo v tem pogledu posebna načela. V življenju pa je to lahko druga-če...«

»Tako je, docela tako, dragi Čizek!«

Medicinska sestra je pripravila dozo cementne snovi, zobar pa jo je s pinceto prenašal na razvotljeni zob, da ga je z njo zadelal.

»Poplaknite z vodo! Tako sva za danes končala. Čez pet dni vam bom končnik dokončno plombiral, nato pa se bom lotil vašega podoč-nika. Še vam bom pripravil kakšno neprijetnost...«

»Brez bolečin pač ne pojde, vem,« je z vzdihom pritr-dil profesor in si nataknil očala. »Z zaupanjem se pripušcam vašim spretnim rokam...«

»Lepo in prav! Toda še nečesa sem se domislil: Ali veste, kako smo vas dijaki nekoč nazivali? Tudi mi smo vam dali posebno ime.«

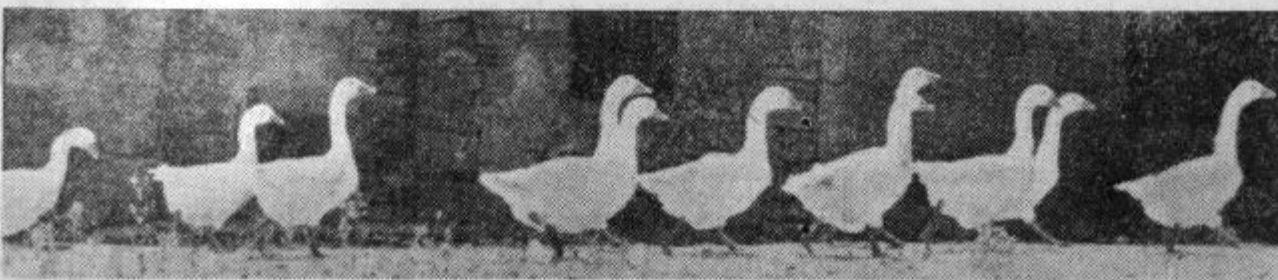
»Mislim, da ste mi rekli tudi Zi-ma — pač v zvezi z mojim prilim-ko. Takšne pravice so si dijaki že od nekdaj lastili!«

»Pa še drug vzdevek se vas je pri-jel. Ali veste?«

»Se drug? Ne vem, res ne.«

»Rekli smo vam tudi — konjska smrt. To se sliši nekoliko hudobno. Toda kakšno je ime neke rastline, pomeni pa tudi suhljatega človeka. Resda z njim označujemo tudi konjederca, kar pa v vašem primeru ni prihajalo v poštev. Ne smete se jeziti zato! Vedno ste bili in še danes ste krepak, čeprav zelo suhljat človek. Debeli ljudje pač le pored-koma dočakajo visoko starost. Vi pa boste še dolgo strašili po svetu. V čeljustih imate še skoraj dva du-cata lastnih zob. Pri pouku geogra-fije vas bodo mogli uživati še mnogi letniki dijakov...«

Profesor Mraz je molče segel v roko zobarju in pokimal medicin-ski sestri. Stopil je na hodnik, ki je bil zdaj poln novih pacientov. Glo-boko si je oddahnil, čeprav mu je v kočniku gornje čeljusti še vedno kljuvala bolečina.

Strip tease in gosi

Navada je že, da skoraj za vse prismojnjene novotarije obdolžimo Američane. Tako so po naše tudi za strip-tease odgovorni prav oni. Toda tu jim delamo krivico. Resnica je le, da so Američani bolj dovzetni za obrobne zadeve v zgodovini sveta — obrobne, toda manj dolgočasne.

Slačenje pred očmi mož je stara zadeva. Ze v starem Rimu so se velikaši na svojih požrtijah zabavali s pomanjkljivo oblečenimi sužnja-mi vprico svojih žena, ki so si po drugi strani privoščile pašo za oči v borilnicah za gladiatorje in v arenah, kjer je bila erotika povezana s krvjo in smrtjo.

Večino današnjih umetnic slače-

nja za domiselno še vedno prekaša Teodora, soproga bizantinskega cesarja Justinijana. Ta vladarica spotakljivega slovesa je zabavala dvor takole: Najprej se je koketno slegla do gola, potem je legla na marmonata tla in se pustila povsem pokriti s pšenico. Potem so spu-stili trop gosi, ki so lepo pozobale zrnje in vladarico ponovno razga-lile...

Sodobne »svečenice« golote, ki polnijo blagajne lastnikom noč-

nih lokalov, so se v zadnjih letih močno razmnožile. Samo v Zahodni Nemčiji jih je okoli 10.000 ki nasto-pajo v 1.600 nočnih lokalih. Vse si-cer niso plesalke, so tudi strežajke, prodajalke cigaret, toda vse druž-i isto načelo — čim manj tekstila. Če na vsak nočni lokal prištejemo po dve striptizeti, potem jih je okoli 4.000. Huda konkurenca, če po mi-slimo, da več kot goloto ne more pokazati nobena. Povprečno zaslu-žijo od 1.000 do 1.500 mark na me-sec in le redka se povzpne tako, kot se je Ilona Adams, ki v ameriškem Las Vegasu zasluži 20.000 mark. Le-ta ima tudi nekaj stroškov, saj svo-je svilene čunčice vsak večer dva-krat zmee med moške, ki se boje-vito spoprimejo za te spominčke.

POPRAVEK IN OPRAVIČILO

V sestavku »Pozimi pa roži-ce...«, ki smo ga objavili na tej strani pretekli teden, se nam je vrnila neljuba pomota. Peti stav-ek v mastnem tisku se konča z besedo žival namesto žilav. Tovarišu Bukovski se opraviču-jemo za neslanost, ki si jo je pri-voščil tiskarski škrat. Prepriča-ni smo, da so bralci, kakor tudi tovarši Bukovnik, razumeli, da gre za napako.

HUMOR BREZ BESED

KRATKE

IGRAJ POSTENO

Pri partiji preferansa je neka ženska opozorila svojo soigralko: — Pogovarjamo se o Adelinem plašču in ne o Helenini ločitvi. Malo bolj bi vendar lahko bila zbrana pri igri.

VELIČNA GOVORNISTVA

Vprašali so filozofa, v čem vidi veličino govornistva. Odgovoril je: — V povečanju malo vrednih in pomnjenju velikih ljudi.

IZ OPOROKE...

...moji ženi, ki me je ljubila zaradi mene samega, moj zadnji dih, moji prijateljici pa, ki me je ljubila zaradi denarja, ves moj denar.

»HOTELA SEM SAMO, DA BI LEPO UMRLA, DA BI GA NE MUČILI, DA BI UMRLA Z NJIM TUDI JAZ«, JE OBUPANO JOKALA WILSONOVA, KO SO JO PRIJELI.

Tragedija, ki je pretresla ves svet Strel na sina da bi ga ne ujeli in mučili v Vietnamu

Noč pred jutrom, ko bi moral njen sin Joel na vietnamsko bojišče, je Wilsonova sanjala, da so sina ujeli partizani in ga mučili. Ko se je zbudila iz mučnega sna, je videla, da je sin Noel že vstal in da si pripravlja prtljago za pot. Od težkih sanj in bolečine nad ločitvijo z edincem popolnoma zmedena mati je prišla za revolver in stopila sinu za hrbet. Noel se je obrnil in jo začudeno pogledal.

— Sine, skupaj bova šla na pot, — je s tresočim glasom dejala in sprožila... Hotela je dvigniti orožje še proti sebi, toda onesvestila se je... Sosedje so slišali strel, prihiteli in poklicali pomoč. Noelu, ki je bil vojak ameriškega letalstva, je krogla prebila prsi tik ob srcu. Hitra intervencija kirurgov mu je rešila življenje. Mater so postavili pred sodišče, sin pa verjetno ne bo šel v Vietnam. Zgodba je pretresljiva in skoraj neverjetna. Vsekakor pa pomeni še eno stran k tragediji nesmiselne, umazane in zločinske vojne. Za Wilsonove je postala usodna že daleč proč v Kaliforniji, kjer se je tragični dogodek pripetil.

Joel Wilson je postal žrtva vojne še preden je odšel v Vietnam, žrtev materinega obupa in ljubezni...

Joel Wilson je postal žrtev vojne še preden je odšel v Vietnam, žrtev materinega obupa in ljubezni

Blizu se novo leto. Blizu so prazniki, ko bo na mizi veliko dobrih reči, ponekod več, ponekod manj. Toda vselej ni bilo tako. Veliko je bilo otrok, ki jim je bil krompir v obličah razkošni priboljšek. Izbrali smo odlomek iz dela Prežihovega Voranca »Boj na Polzabniku«, ki nas naj nekoliko spomni na življenje, ki ni tako daleč za nami. Voranc opisuje življenje kočarjev Dihurjev pred prvo svetovno vojno, v tistih »dobrih, zlatih, Franc Joževih časih«:

Odkar je živel dihurški rod, je gorela tu želja, priti do njive, ki bi rodila krompir. Ze stari Dihur je nekoč na tujem svetu napravil novino za rž in krompir. Toda po nekaj letih, ko je bila zemlja očiščena in je pričela roditi, je posestnik sam pridržal novino. Sedanjí Dihur je upal, da mu bo sosed odstopil suhi rob nad njegovo mlakužo. Na tistem je svet preiskal in našel, da je kakor nalašč za krompir, da je suh, peščen in globok. Toda sosed mu ga ni hotel prodati.

Vlažne Dihurjeve njive niso bile za krompir. Po navadi je gnil že v zemlji ali pa je bil piškav in drobnicač ter imel zoprn okus.

Leto za letom so Dihurjevi upali na obilno krompirjevo letino. Poskušali so na vse načine. Prebivali so semenje, ga sadili zgodaj spomladi ali pa šele, ko so ga v dolini že gre-

bali, mu gnojili ali pa sejali v jalovo zemljo. Uspeh je bil vedno isti.

Otroke je pestil večni strah, kdaj bodo zadnjikrat videli krompir v obličah na mizi. Po navadi ga je zmanjkalo že pred pustom. Dihur je ostanek o pravem času skril za seme, otrokom pa lagal:

»Zmanjkalo ga je! — Prihodnje leto ga pa ne bo, sejali ga bomo na »bradavič«.

Kopanje krompirja je bilo pri Dihurjevih eno najbolj svečanih opravil. Da bi sadežev poškodovali z motikami, so rili goloroč po zemlji in kakor krti plezali po kolenih za njimi.

Krompirjevci

PREŽIHOV VORANC

Otroci so komaj shodili in že so se koristali po brazdah ter strahoma vrtali za krompirjem. Kadar so naleteli na posebno velik

sad, so zagnali krič:

»Krompir, krompir...«

Dihur je vpil:

»Pazite, da ga ne ranite!«

Vsak ranjen, poškodovan sad je bil plačan z udarci. Pretepeni otroci pa se niso jokali kakor drugekrat, temveč so pridušeno ihteli v zemljo. Zavedali so se velikega greha, ki so ga storili. Odkar je bila Micika za gospodinjo, je oče nikdar ni tepel. Ko pa je pri kopanju krompirja nekoč z motiko presekala posebno velik sadež, je mahoma pozabil na njeno čast in jo s toporom udaril po glavi, da je kakor snop padla na obraz.

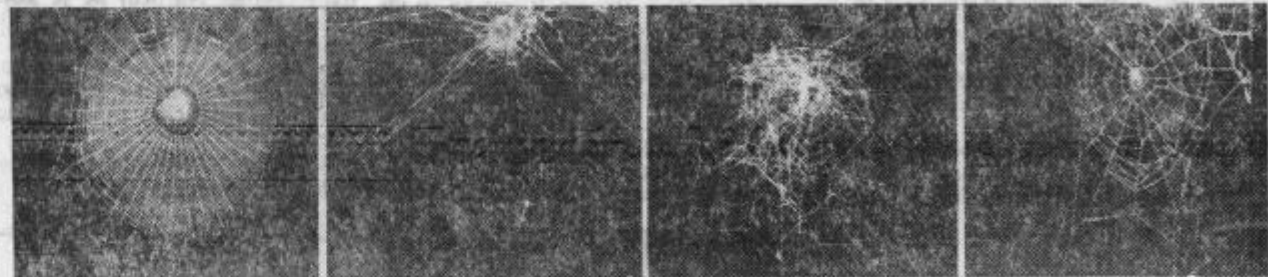
Krompir je bil podedovana dihurška strast. Ob pogledu na bahato krompirjevo rast po sosednjih njivah so jim trpele žile. Paglavci so na cestah vpili za mladimi Dihurji:

»Krompir, krompir...«

To je huje razpalilo, kakor sama psovka Dihur.

Nekaj let po materini smrti je bila pri Dihurju zopet slaba krompirjeva letina. Spomladi so ga sadili dvajset piskričev, od teh so ga deset piskričev kupili na odslužek v soseki. Na jesen so ga pridelali trideset piskričev, in še ta je bil gnil in mišojed. Težka skrb je hodila okrog oglov.

OD DNE DO DNE JE OSEBNOST BIVSEGA KANDIDATA ZA PREDSEDNIKA ZDA HARRYA GOLDWATERJA MANJ GROZLJIVA — ON JE SAMO GROZIL S TISTIM, KAR IZVOLJENI PREDSEDNIK JOHNSON DEJANSKO POČENJA V VIETNAMSKI VOJNI.

Duševna bolezen, bolj ali manj huda duševna razklanost-shizofrenija je hud sovražnik človeka, zlasti mladih in sicer nadarjenih ljudi. Medicinske raziskave so pokazale, da je bolezen organskega značaja, da jo povzroča morda celo nek virus in je zato tudi dedna. Kakšne motnje povzroča ta bolezen duha, je »grafično« ponazoril shizofrenični pajek.

Navadnemu hišnemu pajku so

vbrizgali serum z virusom shizofrenije v takšni količini, da ni pogubno deloval na majhno bitje. Pajka

SHIZOFRENIČEN PAJEK PLETE

so nato opazovali in pridno fotografirali njegovo najljubše opravilo — pletenje pajčevine. Šele po šestih

dneh je pajek začel spletati nekaj, kar je bilo podobno izdelku zdravega pajka. Na prvi sliki vidimo normalno pajčevino, na drugi nekaj zmedenih poskusov prvi dan po cepitvi, na tretji sliki je pajčevina, ki jo je »bolnik« spletel tretji dan, a četrta, kot že rečeno, je počasno vračanje pajka v normalno stanje, kar je mogoče spoznati že po njegovi četrtil pajčevini.

Zgodba ameriškega pilota, ki morda nebi hotel nikoli več v Vietnam

UŠEL IZ PEKLA

PET METROV OD SMRTI

Tu bi moral biti Laos, ki ga imenujejo deželo slonov. Toda videl nisem nobenega slona. Videl sem drevesa in oblake in ko sem se zavedel, sem videl tudi razbitine letala. Izpljunil sem zemljo in hotel čimprej proč. Tu nekje bi morala biti vas, tistih nekaj hišic. Sploh nisem vedel, kako daleč od nje sem padel. Morda petsto metrov, morda tisoč. Zdaj sem se zavlekel pod drevo.

Ko sem hodil po džungli, sem naletel na potok. Bil sem žejen, toda nisem pil, kajti bal sem se malarije. Še vedno sem krvavel. Imel sem nalomljeno koleno. To sem občutil šele kasneje. Zdaj sem hotel le stran; toda kmalu sem občepel. S seboj sem imel plastični povoj. Pobral sem nekaj manjših palic, jih položil ob koleno in ga povil. Nato so mi okrog ušes zažvižgale krogle. Odkrili so me in streljali name. Mistil sem, ko bom dovolj daleč, lahko streljajo. Krogle iz avtomatskih pušk so letele v debela.

Mislil sem, zdaj me imajo. Hotel sem se znebiti oddajnika, ki bi mi lahko koristil in me morda celo

rešil, če bi mi uspelo priklicati kak helikopter. Zato ga nisem hotel uničiti, pač pa sem ga raje skril, zakaj kasneje bi ga lahko zopet našel.

Vlekel sem se dalje. Čudilo me je, da enostavno niso prišli in me prijeli. Morda so se bali. Vojna je vendarle strah. Potem sem se stisnil k tlam in ležal povsem tiho. Tedaj sem zagledal tri moše s puškami, ki so kakih pet metrov stran šli mimo, gledali okrog sebe in iskali. Ležal sem kake trideset ur. Potem sem šel zopet dalje, ves dan, proti zahodu. Mislil sem, če še nisem v Laosu, še pridem v Laos, tam pa se mi ne bo nič zgodilo. Ko je bila tema, sem zaspal, ko se je zjasvalo, sem šel dalje. Hodil sem ves dan, celo dopoldne in popoldne, ne da bi videl kakšnega človeka. Mislil sem, zakaj bi se prebijał skozi rastlinje, če je v bližini steza! Šepal sem po stezi, ki se je vila skozi džunglo, v kateri ni bilo mogoče videti nekaj metrov pred seboj.

In potem so me prijeli. Nenadoma so vstali pred menoj. Hotel sem prečkati drugo stezo, ko so me nenadoma prijeli. Prvi je prišel z desne, drugi z leve.

Stečno in uspešno polno
NOVO LETO
želi
cenjenim
potrošnikom

VELIKO GOVORNIKA

Pjundski magazin

CELJE

— Kaj počnete, dragi mož?, se je zanimal Colton. — Kaj si obetate od tega vašega klesanja? —
— Eee, senor, je odvrnil možak, upam, da bom odprl zlato žilo! —
— In zakaj mislite, da je v tej steni zlato? Jaz ne vidim nobenih znakov. —

Mehikanec je za trenutek odnehal, si z hrbtno stranjo roke otrli čelo in pokazal tja čez v stene onkraj ozke doline:

— Vidite tisto luknjo tam čez? Take luknje si v stene vrta samo vrag, da potem živzga skozi nje. No in tako ni težko uganiti, kam je našel zlato na kupe svojega peklenškega zlata. —

Colton je komaj zadrževal smeh. Koliko praznoverja, je spremljalo iskalce sreče. Smilil se mu je starec, a kaj je mogel...

Prijatelji so se utaborili v taborišču ob potoku. Niso se dobro zategnili platno čez kole, ko je med zlatokope prišel stari Mehikanec. Svoj veliki meksikanski klobuk je imel do roba napolnjen z zlatom. Rudarji so kot ponoreli divjali v steno, klesali so na vse viže, toda niti zrnca niso našli. Drugi dan je starec spet klepal v steni, spet je prinesel zvrhan klobuk zlata, spet so zlatokopi divjali v tiste pečine in spet brez uspeha.

— To tule je vse zlato, ki ga je vrag napihal skozi svojo luknjo, se je hehetal starec in gladil svoj zaklad. — Vse zlato, kar ga je bilo, sem pobral jaz. Meni je bilo namenjeno. —

Ko je Colton zaključil svoje potovanje, je res poslal poročilo vladi. Zdaj je bilo jasno, da je v nedrhi kalifornijskega gričevja veliko zlata. Čarobna moč te zlahtne kovine je zameglila ljudski razum. Da, to je bila mrzlica. Colton jo je doživljal vse od začetka. Izgled dežele se je bliskovito menjal. Colton se je moral smejati, ko se je spomnil čudne bolezni starega Skota. Takrat se mu je porodila posrečena misel, kako bi na kratko imenovali divji pohlep — zlata mrzlica. Njeni bacili so se razširili po vsej zemeljski obli. Ves svet je zbolel za zlato mrzlico.

IV. NEZADRŽNA VABA

Golo naključje je bilo, da je v Indiani nekdo dobil v roke časnik iz San Francisca. Časnik je potem romal skozi mnoge roke, da je bil že ves obledel in razcefran. Ljudi je zanimal samo en članek, v katerem je pisalo: Rečna korita so tlakovana s zlatom in hribi so ga do vrha polni. Zlato se lesketa v pesku in svetlika s strnih skal.

Neki kovač je prelistaval poslovno revijo iz vzhoda in v njej našel oglas, ki je ponujal pravkar izumljeni aparat, ki pokaže, kje se v zemlji, skali ali vodi nahaja zlato. Kovač je napisal pismo in priložil toliko denarja, kolikor ga s podkovanjem petdesetih

od ponosa nad svojim aparatom za iskanje zlata. Njegovi mladi partnerji so preučevali zemljevide, si nakupili pisane flanelaste srajce, visoke škornje iz ovčjega usnja, širokokrajne klobuke in se hkrati ogledovali za vozovi in volmi.

Kakor v Indiano je novica prišla tudi v Charleston v Južni Carolini. Dva fanta sta nepremično zrla v izložbo, polno opreme za zlatokope. Sredi med trgovsko kramo pa se je bleščala opeka zlata. Zlata opeka!

— Vsi vragi! Če bi imel takole opeko, bi bil za vse življenje preskrbljen, je vzkliknil eden.

— V Kaliforniji je zlata toliko, da ga z eno roko nagrabiš za takle zidak. Misliš, da bi nama takšne rdeče srajce ne pristojele? Dajva, vstopiva! je vzpodbudil drugi prvega.

Lastnik trgovine si je mel roke, ko sta mladeniča odhajala z velikimi zavrtki. Zlata opeka je bila kot magnet. Trgovec je našel zlato žilo kar doma za pultom.

Neko noč, ko je v temi kolovratil domov, se je spotaknil ob kup zidne opeke. Sinila mu je misel, da bi opeko pobarval z zlato barvo. Vsi so verjeli, da je opeka res zlata. Resnico je razkril nepriprav, ki je vlomil v izložbo in pustil razbito opeko na cesti pred trgovino. Medtem pa sta bila oba fanta, kot tudi množica drugih, že daleč zunaj na odprtem morju na palubi ladje, ki si je utirala pot proti Panami.

V New Yorku je stopal vzdolž ceste mož srednjih let. Bil je slabe volje, a v žepu je stiskal drobno knjižico: »Vodiča po Kaliforniji«. Mož se je nedavno pri denarnih spekulacijah grdo uštel. Potreboval je veliko denarja in to čim prej. Pot od New Yorka do Kalifornije je lahko trajala mesece. Kar mu pogled obstane na lepaku: Mi vas pripeljemo v Kalifornijo po zraku! Mož je pozabil zapreti usta. Se in še je bral, potem pa odločno stopil v pisarno.

— Kaj pomeni tisti lepak zunaj? Me res lahko po zračni poti spravite v Kalifornijo?

— Natanko tako, gospod. Mister Rufus Porter je izumil zračno ladjo. Velik balon s šestimi stroji za pogon. Ladja bo v kratkem nared. Vas lahko vpišem v seznam. Prvi obrok je treba vplačati takoj!...

Mož se je vendarle še hotel pogovoriti s soprogo, ki mu je svetovala, naj raje poišče delo v New Yorku in ostane pri družini. Čez čas mu ni bilo žal, da je tako storil. Še nekaj desetletij je preteklo, preden se je prvi balon, ki ga je bilo mogoče krmariti,

konj ni zaslužil. Ko je čudovita iznajdba prispela, se je možak pripravil za potovanje in z njim mnogi mladi ljudje iz njegovega kraja. Eden od teh mlečnozobcev je našel knjižico »Vodiča po Kaliforniji« in v njem novo potrdilo, da je to dežela zlata, El Dorado je drugo ime, s katerim so Španci imenovali Kalifornijo. Ime je pomenilo pozlačenega moža. Izročila prvih španskih osvajalcev novega sveta so omenjala navado srednjeameriških Indijancev, da so ob prazniku posuli svojega najvišjega svečenika z zlatim prahom. Duhoven je potem skočil v posvečeno jezero, ki so ga imenovali El Dorado. S časom je El Dorado postal izraz za deželo zlata. To ime se je vse bolj oprijemalo Kalifornije.

Dotlej so le redke zaprege potovala na zahod, ki ga je odkril John Fremont. Ljudje so imeli strah in spoštovanje do velike ameriške puščave, ki je ležala vmes. Toda zdaj je misel na zlato spreminjala množice v lahkomišelneže. Kovač v Indiani je sijal

dvignil v zračne višave. Newyorški izumitelj je z družabniki vred izginil. Ljudje so pač na različne načine kopali zlato...

V Novi Angliji so se ljudje oprijeli izvedljivih načrtov za prevoz ljudi v Kalifornijo. Ljudje v tej deželi so podjetni, samo da je manj takšnih, ki imajo denar. Bilo je pač tako, da so nekateri imeli denar in zato nobene potrebe, da bi šli v Kalifornijo kopat zlato. Drugi, večina pač, bi radi potovali čez kontinent, samo kako? Tako so nastale mešane družbe. Bogati so organizirali prevoz in opremili zlatokope, slednji pa so podpisali pogodbe, da bodo s prvimi delili nakopano zlato. Eni in drugi so tvegali. Vendar družbe niso pozabile med zlatokope vriniti svoje agente, ki naj bi strogo nadzorovali delitev nakopane zlata.

Možje iz Nove Anglije so izbrali morskoto pot okoli Južnega rta, okoli skrajnega konca južnoameriške celine. Pot, ki naj bi jih vodila najprej do Južnega rta navzdol in potem ob Čilu spet na sever, je trajala več mesecev. Toda potniki so bili izpostavljeni manjšim naporom in nevarnostim kot tisti, ki so se prebijali skozi močvirja Paname in oblake komarjev, ki prenašajo mrzlico in tisti, ki so tvegali potovanje čez srednjeameriške puščave in področja bojevitih Indijancev.

Vsak ladji podoben čeber, pa naj je bil še tako razsušen je prišel prav. V naglici so popravili puščajoča korita, vgradili zatohle kajute in najeli pogumne mornarje. Do roba so se pogreznile ladje, ko so se nanje vkrcali preštevani potniki obloženi s posodo, kolesi za vozove, šotori, krampji, lopatami in podobno opremo. Vsi so bili oblečeni v pisane flanelaste srajce in obuti v visoke škornje iz ovčjega usnja. Marsikateri je vlačil s seboj aparat za iskanje zlata, skoraj vsakemu pa je iz žepa gledala drobna knjižica — »Vodič po Kaliforniji«. In kaj še? Seveda! Vsak je imel v roki puško, samokres za pasom, ali pa oboje... In vsi so sanjali le o enem — obogateti.

Tisoči in tisoči so se dvignili na pot. Potovali so v parih, v majhnih in v velikih skupinah. Nekateri so kltbovali viharjem na poti okoli južnoameriškega polkontinenta, se spoprijemali z zavrtno morskoro boleznijo. Drugi so se v čolnih prebijali čez močvirja Panamske ožine in si z mačetami v rokah krčili pot skozi pragozd, se otepal komarjev in bolevali za malarijo. Tretji so se zvrstili v dolge karavane s ponjavami pokritih voz, se mučili s konji, mulami in volji, trpeli žejo v nepreglednih puščavah in vsak večer zapeljali vozove v krog ter stražili, okoli se preveč ranljive trdnjave.

in vidiš moža. Ko sem dvignil oči, me je najbolj presejeto, da sta nosila sončna očala. Dva mala dečka, ki sta stala pred menoj, sta imela na sebi hlače, kakršne nosijo ameriški vojaki. Tudi srajci sta bili podobnega kroja.

Nenadoma sem postal mirnejši.

Prvi od obeh je stopil za moj hrbet in mi uperil cev v vrat, drugi me je udaril po glavi; ne tako, da bi padel.

Pobrala sta mi nekaj reči, zaročni prstan, ki mi ga je dala Marina, s katero sem danes poročen, sta mi pustila. Nato sta mi zvezala roke in nekaj zavpila, nekaj, kar sem razumel brez tolmača, kajti istočasno sta me udarjala s kopiti v hrbet, dokler nisem prišel teči. Hotela sta, da bi hitro tekel, da bi me čimbolj izčrpalo in mi ne bi ostalo moči za morebitno osvoboditev. Tako smo tekli po stezi v smeri proti jugu, kar sem sklepal po soncu. Oči so me skelele od znoja, zvezane roke so mi delale še večje težave. Ta, ki sta letela za menoj, nista bila nič potna, niti zadihana. Gnala sta me, gnala tako dolgo, da so mi mišice otrpnile in sem se kratkomalo zgrudil. Tedaj mi je prvi nastavil cev na obraz, drugi pa prinesel vodo in mi masiral noge. Potem smo tekli dalje. Tekli in tekli. Cloveku se pri tem lahko zmeša. Nihče ni nič rekel, in tudi če bi kdo kaj rekel, ga ne bi razumel; sam pa tudi nisem mogel govoriti, ker sem imel usta popolnoma suha.

Prihodnjič: PO OSMIH DNEH — PRVI POBEG

V Moskvi je mir

Ko je prišel Alexander Werth 3. julija 1941 v Moskvo kot dopisnik BBC, je bila Moskva na prvi pogled še mirna. Trgovine so bile dobro založene, ljudje so se sprehalili in hiteli po ulicah, se smehljali in šalili, štirinajst moskovskih gledališč je imelo vsak večer predstave v dvoranah, ki so bile polno zasedene. Tudi gostišča in restavracije so bile ves dan polne in celo zvečer do polnoči, ko so jih zapirali.

Če bi ne bilo po zidovih propagandnih lepakov, ki so kazali na primer podgano s Hitlerjevimi potezami, kateri je sovjetski vojak porinil bajonet v goltnec, bi v Moskvi sploh ne vedeli za vojno. Na drugih lepkih so bile še razne druge živali, ki so vzbujale gnus. Vse so imele Hitlerjeve poteze ali so bile razkrošene v obliki kljukastega križa, medtem ko so jih rdečearmejci teptali z velikanskimi škornji.

Po cestah so ves dan korakale vojaške enote, ki so glasno prepevale. Iz vsih koncev so se javljali desetisoči prostovoljcev vseh starosti. Mnoge so morali pri izboru zavrniti zaradi starosti ali bolehnosti, vse druge pa so poslali v pripravljene enote, ki so po nekaj tednih odhajale na fronto — s pesmijo na ustih.

V Moskvi je bila zvečer strogo zapovedana zatišja in iz dneva v dan je bila mrzlica volunske nevarnosti bolj očitna. Posebej ljudje, ki niso govorili rusko, so morali takorekoč nositi svoje dokumente v rokah. Nadvse zagrizene so bile mlade pripadnice milice. Nekega večera se je Alexander Werth sprehal s svojim francoskim kolegom po ulici Maksima Gorkoga, ko je ena izmed članic milice planila k Francozu, mu iztrgala cigareto in jo po-teptala na tleh z opozorilom, da bi mogla sovražna letala opaziti žar njegove cigarete.

V drugi tretjini julija je začela Moskva spreminjati obraz. Posebni vagoni cestne železnice so po mestu razvozili pesek, ki je bil namenjen za gašenje požarov ob bombnih napadih. Istočasno so začeli iz Moskve evakuirati otroke in tudi mnoge žene so napolnili iz glavnega mesta, da bi se lotile dela na kolhozih namesto mož, ki so odšli na fronto. V trgovinah je bilo opazno, da so zaloge pohajale in če je bilo v začetku meseca še v raznih kioskih videti kupe cigaret, jih sredi julija skoraj že ni bilo več.

V takem položaju so bili tuji dopisniki v razmeroma težavnem položaju, saj niso dobili dovoljenja, da bi obiskali bojišča, a iz uradnih informacij so dobili samo tisto, kar jim je povedal dvakrat tedensko namestnik ministra za zunanje zadeve in za informacije Losovski. Dodatno so lahko izvedeli še kaj majhnega iz časopisja, ki pa je spretno skrivalo sovjetske poraze in pisalo veščidel samo o junastvih posameznikov ali celih enot na bojišču.

Toda ljudje in tuji dopisniki so se kmalu naučili, da so brali med vrsticami in če je v časopisu pisalo, da so bitke v okolici nekega mesta, je to pomenilo, da je mesto že izgubljeno. Sicer niso navajali nobenih podatkov o človeških in materialnih izgubah, a vselej znova so zatrjevali, da Leningrad in Moskva ne bosta padla. Sovjetski državljani niso mogli zvedeti ničesar iz radia, ker so morali svoje radijske sprejemnike oddati vojski in milici, a v Moskvi so namestili velike zvočnike po ulicah, ki so redno oddajali poročila z bojišč. To pa je bilo tudi dobro, kajti sovjetsko ljudstvo bi bilo zelo verjetno zavedeno, če bi lahko poslušalo nacistično propagando, ki so jo posredovali beloruski in ukrajinski polkovniki v ruščini.

Prvi bombni napad je Moskva doživela 21. julija ponoči. Nemška letala so bila presenečena, ko so naletela na močan protiletalski ogenj in na množico žarometov, kar jim je povsem onemogočilo učinkovito bombardiranje. Zjutraj je bilo sicer videti nekaj črepih in bombnih lijakov, a posebne škode ni bilo.

PRIHODNJIČ: PRVA ZMAGA

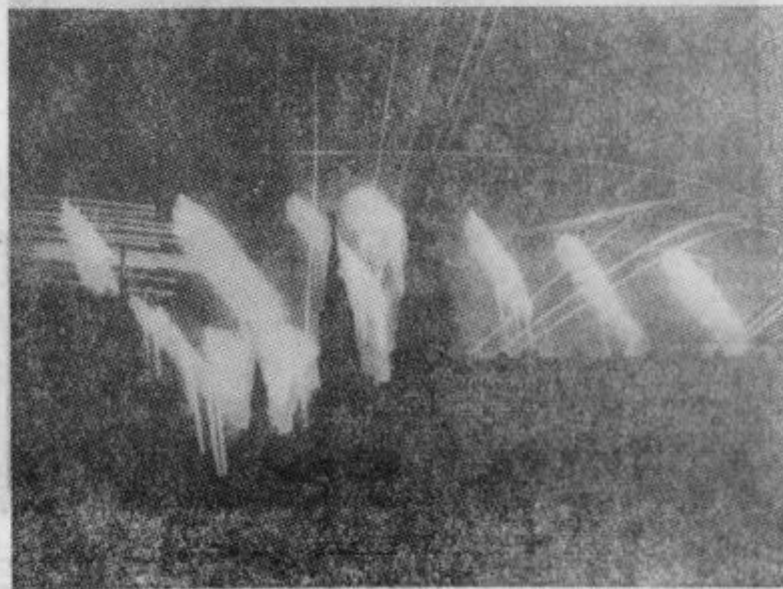

Pripadniki vietnamskega osvobodilnega gibanja ob elektronskem topu. Iz dneva v dan doživlja ameriško letalstvo večje izgube.

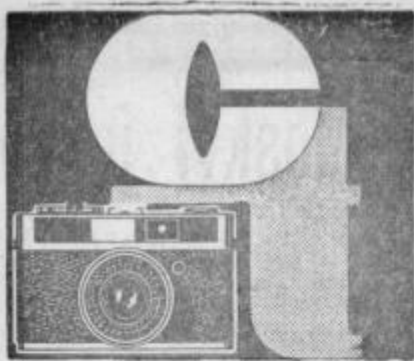
Zavpila sta: »Yet! Yet!« Ceprav sem te besede slišal prvič, sem vedel kaj pomenijo: »Stoj! Stoj!«. Njunji puški sta se dotaknili mojih prs. Ti ljudje te vedno zagledajo prej preden jih ti zagledaš. Pomislil sem, zdaj smo tako daleč.

POT V UJETNIŠTVO

Videl sem samo puški, mož, ki sta ju držala, zdaj skoraj nisem videl. V takšnem položaju vidiš zmerom najprej puško, potem roke in nazadnje prst na petlinu. Če se tedaj nič ne zgodi, počasi dvigneš pogled

Nočno bombardiranje Moskve v juliju 1941

Druga dama v ZRN kamen spotike

KO JE WILLY BRANDT VSTOPIL V VLADO VELIKE KOALICIJE V NEMCIJI IN POSTAL PODKANCLER TER ZUNANJI MINISTAR, JE ZE PLANIL TISK PO NJEM IN NJEGOVI DRUŽINI. BRANDTU ZAMERILJO TO, DA JE MED VOJNO ZIVEL V TUJINI, (MEDTEM KO SO SPODOBNI NEMSKI DRŽAVLJANI SLUZILI HITLERJU). NIC MANJ MU NE ZAMERILJO, DA SE JE POROCIL Z NORVEZANKO IN NE S CISTOKRVNO NEMSKO GRETEL KONCNO MU ZAMERILJO, DA DOMA GOVORI Z ZENO IN TREMI SINOVI NORVESKO, KAR JE PRAV PORAZNO ZA NJEGOVO CISTO NEMSKO IZGOVORJAVO — SE MALO PA BO BRANDTOV NAGLAS ZA NEMCE PRAV TAKO NEZNOSEN KOT JE ULBRICHTOVA SASCINA. NAJBOL SPOTAKLJIVO PA JE, DA BO RUT BRANDTOVA GOSTITELJICA NA SPREJEMIH DIPLOMATSKEGA POMENA — A, ZUM GOTTESWILLEN, NI NEMKA.

LYNNE JORDAN VE LJA ZA NAJBOLJ POGUMNO JAHALKO. NASTOPA V CIRKUSU V ATLANTIC CITYU S SVOJIM KONJEM LORGOM, KO NJA Z DVIGALOM POTEONEJO NA 10 METRSKO SKAKALNICO. LYNNE GA ZAJASE IN PRISILI NA DESKO, KI SE POCASI SPUSCA. KONJU NIC NE POMAGA, DA SE BRANI. NAPOSLED MORA LE SKOCITI Z JAHALKO NA HRBTU V GLOBOK OKROGEL BAZEN.

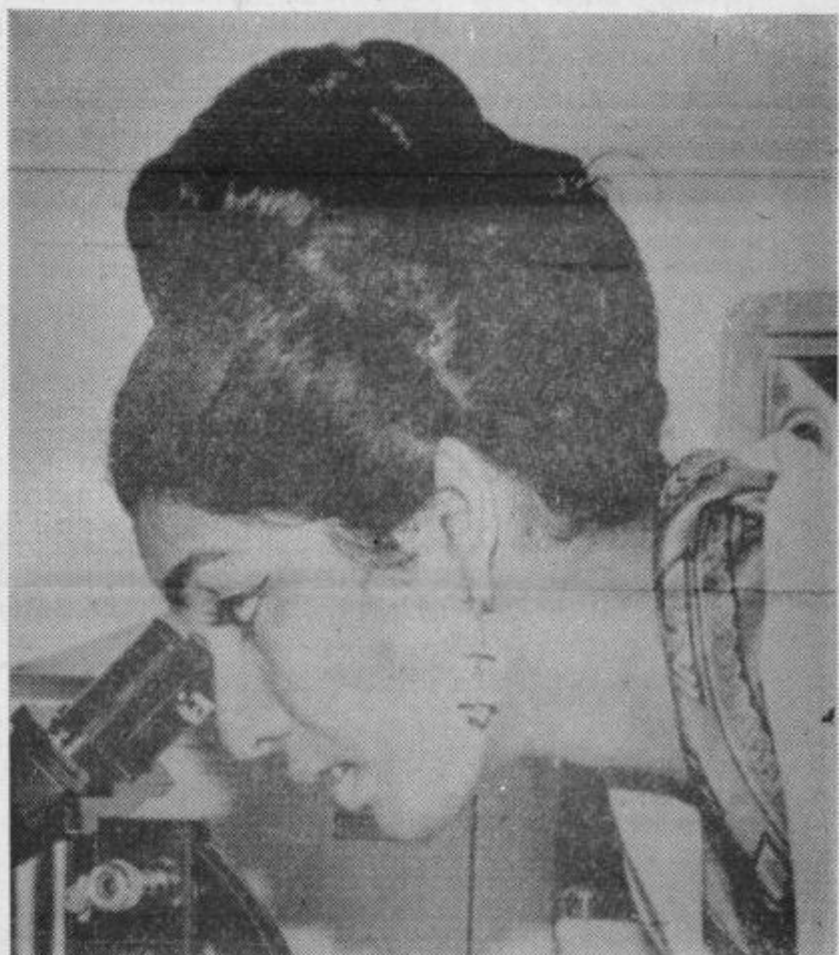
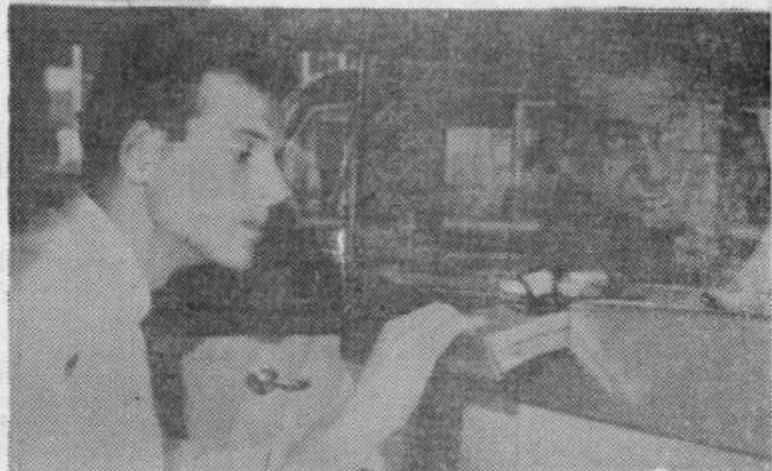
POZIMI NI TAKO LAHKO NAJTI MOTIV Z DEKLETOM KI SKOPARI S TEKSTILOM. NO, PA SMO LE NASLI POSNETEK, KI ZDRUŽUJE POLETJE Z ZIMO. NA VISOKOGORSKIH SMUCISCIH NI REDKO VIDETI LJUDI, KI SE SPUSCAJO PO BELIH STRMINAH IN IZPOSTAVLJAJO SVOJE TELO ZDRAVEMU VISINSKEMU SONCU. DEKLE NA NASI SLIKI MENDA NI PRVOVRSTNA SMUCARKA, JE LE MANEKENKA, KI KAZE ZADNJO MODO MONDENSKIH SMUCARJEV — KOSTUM IN SMUCI V ISTEM VZORCU.

ESKIMI NA ALJASKI SICER UPORABLJAJO MNOGE PRIDOBITVE MODERNEGA CASA, TODA PRI NEKATERIH RECEH SO VENDARLE STAROKOPITNI. SE VEDNO SE JIM ZDIJO NAJBOLJ PRIMERNI COLNI IZ LESENEGA OGRODJA, KI JE PREVLECENO S TJULNOVIMI KOZAMI. S TAKIMI COLNI SE CELA DRUŽINA SELI ZA RIBAMI IN DIVJADJO, KI JE VIR NJIHOVE PREHRANE IN ZASLUZKA.

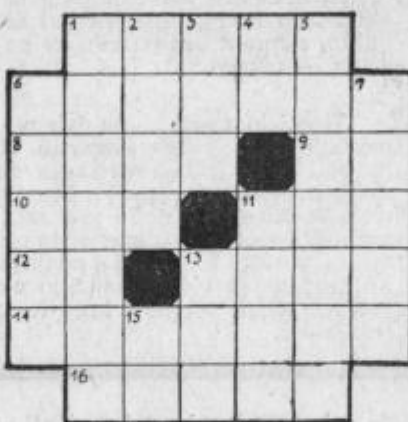
STEKLO NAMESTO !! STROZJIH KAZNI !!

V ZAHODNI NEMCIJI JE DOSLEJ ZE 63 SOFERJEV TAXIJEV POSTALO ZRTEV ROPARSKIH NAPADOV. NAPADALCI SO MORILI LE ZA MAJHNE VSOTE DNEVNIH IZKUPICKOV. TAXISTI SO BILI BODISI USTRELJENI, ZADAVLJENI ALI PA POTOLCENI Z DRUGIMI PREDMETI. ZDRUZENJE TAXISTOV ZAHTEVA UVEDBO SMRTNE KAZNI ZA NAPADALCE, TODA VSE KAZE, DA NE BODO USPELI. OBLASTI SO SVETOVALE TAXISTOM, DA SI ZAVARUJEJO ZIVLJENJE Z NEPROBOJNIM STEKLOM, KI LOCI SOFERSKI SEDEZ OD POTNIKOV. TISTI, KI SO UBOGALI IN PLACALI OKOLI 1.000 MARK ZA TAKO STEKLENO STENO, SO BILI DELEZNI DVOJNEGA BOJKOTA. PRVIC SO JIH IGNORIRALI POKLICNI TOVARISI, DRUGIC PA TUDI POTNIKI, KI MENILO, DA JE ZALITEV. CE MORAJO SESTI V AVTO, KI JE UREJEN TAKO, KOT BI BILI VSI POTNIKI ZLOCINCI. TAXISTI V NEMCIJI MISLIJO, DA BI MORAL VAROVATI NJIHOVA ZIVLJENJA ZAKON, NE PA DRAGO STEKLO, KI GA MORAJO SAMI PLACATI.

Indijska vlada se ni rekla zadnje besede v sporu, ki je nastal v zvezi s tem, ali bo nova miss sveta Reita Faria zabavala za božič ameriške vojake v Vietnamu ali ne. Po nekaterih vesteh naj bi namreč spremljala v Vietnam skupino Boba Hopca. Indijsko ministrstvo za zunanje zadeve se še ni odločilo, javnost pa pričakuje, da bo rekla NE! Vsekakor je po besedah ministra za zunanje zadeve Cangla potovanje v Vietnam v nasprotju z interesi njegove države. Vtem ko nekateri izjavljajo: »Reita naj odloči!«, Reita najbrž gleda svojo odločitev pod mikroskopom?!

MALA KRIŽANKA

Vodoravno: 1. muslimanska sveta knjiga; 6. ustrezajoči del na drugi strani; 8. obdelovalec zemlje s plugom; 9. egiptčansko sončno božanstvo; 10. tonski način milega, metkega in nežnega značaja; 11. kurir, odposilavec; 12. okrajšava za »italijanski«; 13. hidroksilne skupine, ki barvajo rdeči lakmusov papir modro in dajo s kislinami soli; 14. prebivalec zgodovinske pokrajine v zahodnih Alpah, katere večji del pripada Franciji, manjši pa Italiji; 16. pogostna oblika šolskih nalog v osnovnih šolah.

Navpično: 1. eno od imen za avstrijsko deželo severno od Karavnk, kjer se strnjeno živijo Slovenci; 2. ploskovna mera; 3. stvar, snov; 4. kemični znak za lahko kovino; 5. okusen zalogaj; 6. vojaški kruh; 7. človek, ki s svojim življenjem jamči za kaj; 11. ostanek v dimniku; 12. glasilo, glasilo, severno-ameriškega izvora, ki zraste do 6 m visoko (beli...).

MREŽA

Opisi besed niso podani v pravem vrstnem redu, temveč so pomešani za vodoravne in navpične besede. S pomočjo danih črk je treba besede pravilno vpisati v lik.

Zadnji predsednik republike Španije — eden izmed angleških ekonomistov, ki je zagovarjal misel o svobodnem gospodarstvu — antični vrči z dvema ročema — morala — reka v Južni Ameriki, dolga 2736 km — literaren izraz za pomlad — znamenita leningrajska palača — vrsta družbenega plesa — poseben prostor za ribe — mesto v francoski pokrajini Champagne, središče vinogradništva — malajsko oblačilo — kraj na Madžarskem, po njem imenovana vrsta golaža — postavka, ki se ne da, pa je tudi ni treba dokazati — cigara — avstrijski skladatelj, velik mojster, v miniaturnih — veliko londonsko gledališče, ki je zaslovelo po izrednih izvedbah Shakespeareovih del — poudarno znamenje v slovnici — vrsta morske ribe, skuša — instrument na strune — razbijalni instrument — žalostna pesem, žalostinka — član sveta starih v Sparti — težka kovina, ki se uporablja za zobarske in kirurške instrumente — izumitelj ladijskega vijaka.